**№ P00039 31.01.2022 ж**

## Бөлшекті оқу, жазу және салыстыру

**БАЙМУРЗИЕВА СВЕТЛАНА САБЫРҚЫЗЫ**
*Атырау облысы, Атырау қаласы*
*№19 Қ.И.Сатпаев атындағы мектеп-гимназияның*
*бастауыш сынып мұғалімі*
*педагог-зерттеуші, жоғарғы санатты*

| | | |
|---|---|---|
| **Білім беру ұйымының атауы** | Атырау қаласы, №19 Қ.И.Сатпаев атындағы мектеп-гимназиясы | |
| **Бөлім:** | Уақыт | |
| **Педагогтің Т.А.Ә.** | Жоғарғы санатты педагог-зерттеуші, бастауыш сынып мұғалімі Баймурзиева С.С. | |
| **Күні:** | 10.11.2021ж | |
| **Сынып: 3«А»** | Қатысушылар саны: 22 | Қатыспағандар саны: 0 |
| **Сабақтың тақырыбы** | Бөлшекті оқу, жазу және салыстыру | |
| **Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары** | 3.1.1.6. Жай бөлшектерді оқу, жазу; бөлімдері бірдей жай бөлшектерді көрнекілік қолдану арқылы салыстыру. | |
| **Сабақтың мақсаты** | Жай бөлшектерді оқиды,жазады. Бөлімдері бірдей жай бөлшектерді салыстырады. | |

Сабақтың барысы

| Сабақтың кезеңі/ уақыт | Педагогтің әрекеті | Оқушының әрекеті | Бағалау | Ресурстар |
|---|---|---|---|---|
| Басы<br>12 минут | **Психологиялық ахуал қалыптастыру**<br>**Математика керек әр күнге,**<br>**Математика қажет өмірде.**<br>**Математиканы оқимыз,** | Психологиялық ахуалға берілген тақпақтарды дауыстап айтып, тілді | ҚБ: Жарай сың! | Математика кітабы 9-10 бет |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Миымызға тоқимыз. Жұмыс ережесін келісу**<br>• Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз!<br>• Уақытты үнемдейміз!<br>• Нақты,дәл жауап береміз!<br>• Сабақта өзіміздің шапшаңдығымызды, тапқырлығымызды көрсетеміз!<br>• Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз!<br><br>**Алдыңғы білімді еске түсіру (ұжымда) «Қарлы кесек»** әдісі бойынша<br>**<u>Дескриптор:</u>**<br>➢ Ақ қағазға сұрақты жазады.<br>➢ Қар етіп домалақтап лақтырады, сұрақты оқиды.<br>➢ Сұраққа жауап береді. | жаттықтыру және жаңа сабаққа назар аудару.<br><br>Ережені барлығы дауыстап оқиды.<br><br>Ақ қағазға сұрақты жазады, қар етіп домалақтап лақтырады, сұрақты оқиды, оған жауап береді. | 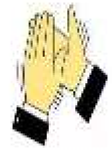<br>Әр топ мүшесіне жауап берген сайын 1 ұпайдан беріліп отырады. | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Ортасы<br>26 минут<br> <br> <br> | **Ширату тапсырмасы. Белсенді оқу тапсырмалары (топта)**<br>Білімді өзектендіру.<br>**Практикалық жұмыс.**<br>Оқушылардың парталарының үстінде түрлі түсті қағаздан қиылған геометриялық фигуралар (дөңгелек, шаршы) және қайшы бар.<br>Мұғалім барлық әрекетті балалармен бір мезгілде орындайды.<br>– Дөңгелекті қақ бөліп қиямыз.<br>– Бір бөлігін көрсетіңіз, оның атын жазыңыз.<br>– Дөңгелектің екіден бір бөлігін басқаша қалай атайды? (Жарты.)<br>– Шаршыны алыңыз. Оны 4 бөлікке қиыңыз.<br>– Шаршының төрттен екі бөлігін көрсетіңіз. Жазыңыз.<br>– Бүтін шаршыда неше ширек бөліктер бар? (4.) | Топта практикалық жұмыс орындайды,<br><br>Топта практикалық жұмыс орындайды, спикер қорғайды, топ басшысы бағалайды | Спикер қорғайды топ басшысы бағалайды.<br><br>ҚБ: Сенімен мақтанамын!<br> | Оқылым, жазылым тапсырмалары.<br><br>А-3 парақтары<br><br>Бағалау парағы<br><br>А-4 ламинат тақтасы |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | ***Дескриптор:***<br>➢ Дөңгелекті екіге бөліп, жарты бөлігін көрсетеді, бөлшекпен жазады.<br>➢ Шаршыны 4-ке бөліп, екі бөлігін көрсетеді бөлшекпен жазады.<br>➢ Бүтін шаршының ширек бөлігін көсетеді, бөлшекпен жазады.<br>Оқулықтағы №1-тапсырманы топта орындау.<br>***Дескриптор:***<br>➢ Топта жұмыс жасайды, берілген дөңгелектің боялған және боялмаған бөліктерін бөлшекпен жазап көрсетеді, қорғайды.<br>№ 2 тапсырма: Математикалық диктант<br>а) Жарты жылдың айлар санын көрсететін бөлшек: | Диктант жазады. Дұрыстығын дауыстап оқу арқылы тексереді.<br>Есептің мазмұнын түсінеді. Сұрақтарға жазбаша жауап береді. Бөлшектерді салыстырады. Қанша бөлігін тоқығанын көрсететін бөлшекті жазады. | 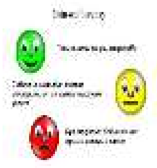 | Логикалық тапсырмалар мәтіні |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | $^{6}/_{12}$<br>ә) Жылдың бір мезгілінің айлар санын көрсететін бөлшек: $\frac{3}{12}$.<br>б) Қараша, желтоқсан, қаңтар, ақпан жылдың қандай бөлігін құрайды? $\frac{4}{12}$<br>в)Бір оқу жылының ұзақтығын көрсететін бөлшек:$\frac{9}{12}$<br>г) Бір оқу жылының жазғы демалысын көрсететін бөлшек: $\frac{3}{12}$<br>***<u>Дескриптор:</u>***<br>➢ *Диктант жазады.*<br>➢ *Дұрыстығын дауыстап оқу арқылы тексереді.*<br>***Тақтамен жұмыс***<br>***№3. Салыстыр.***<br>***№4.*** Әжей бөкебайды бір апта бойы әр күні бірдей ұзындықта тоқиды. Егер бүгін:<br>а)сәрсенбі;<br>ә)бейсенбі;<br>б)сенбі болса;<br>онда ол бөкебайдың қанша бөлігін тоқығанын көрсететін бөлшекті жаз. | Сандарды өсу ретімен орналастырады , қазіргі бөлшекті жазу түрін алғаш қолданған ғалымның атын атайды.<br><br>Өрнекті баған түрінде жазып есептейді және тексереді. Теңдеулерді шешеді. | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Ол әлі қанша бөлігін тоқығанын көрсететін бөлшекті жаз.<br>Ол әлі қанша бөлігін тоқуы керек?<br>***Шарты: Тоқыды: 1 апта-*** $\frac{7}{7}$<br>***Әр күні - ?, бірдей***<br>***Сәрсенбі - ? бөлігін***<br>***Бейсенбі - ? бөлігін***<br>***Сенбі - ? бөлігін***<br>***Шешуі: Сәрсенбі:*** $\frac{3}{7}$, $\frac{4}{7}$<br>***Бейсенбі:*** $\frac{4}{7}$, $\frac{3}{7}$<br>***Сенбі :*** $\frac{6}{7}$, $\frac{1}{7}$<br>***<u>Дескриптор:</u>***<br>➢ Есептің мазмұнын түсінеді.<br>➢ Сұрақтарға жазбаша жауап береді.<br>➢ Бөлшектерді салыстырады.<br>➢ Қанша бөлігін тоқығанын көрсететін бөлшекті жазады.<br>Топтық жұмыс. Логикалық тапсырма № 5. ( І, ІІ топаралық сайыс) Сандарды өсу ретімен орналастырсаң, қазіргі | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | бөлшекті жазу түрін алғаш қолданған ғалымның атын білесің. Бұл – Леонардо......<br>№9 (III және IY топарлық сайыс)<br>Кәмила, Нұргүл, Ғалия және Толқынның туылған күндері:<br>2 наурыз, 17 мамыр, 2 шілде және 20 наурыз. Назгүл мен Ғалия бір айда туылған, ал Ғалия мен Кәмиланың туылған күндері сәйкес келеді. Әр қыздың туылған күндерін көрсет.<br>***<u>Дескриптор:</u>***<br>➢ Бөлшектерді өсу ретімен жазып, ғалымның атын табады.<br>➢ Әр қыздың туылған күндерін анықтайды.<br>Жұптыұ жұмыс № 6. Өрнектерді баған түрінде жазып, мәнін есепте<br>1000-479<br>372+569<br>929-488<br>479+391<br>Тақтамен жұмыс №7. Теңдеулерді шеш. | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | 450+а=920-40<br>у:6=63:7<br>х-340=180+20<br>8*b=100-68<br>***<u>Дескриптор:</u>***<br>➢ Өрнекті баған түрінде жазып есептейді және тексереді.<br>➢ Теңдеулерді шешеді. | | | |
| Соңы<br>7 минут<br> | «Броундық қозғалыс»<br>Сыныпта әр жерде ілінген өзінің туған күніне сәйкес келетін ай атын таңдау арқылы қорытындылау сұрақтарына жауап береді.<br>Кері байланыс<br>«Білім сандығы » әдісі<br>Бүгінгі сабақта не үйрендің?<br>Сен үшін не қиын болды?<br>Саған қандай тапсырма қызықты болды? | Оқушыларға «Білім сандығы» кері байланыс парағы таратылады. Оқушылар өздері белгілейді. | «От шашу» әдісі | Ай аттары суреттеріне жазылған қорытындылау сұрақтары.<br>Үйге тапсырма<br>№ 8 есеп (10-бет) |

# Ғ дыбысы және әрпі

**ОРЫНБАЕВА АЙНАГУЛЬ ЕСИРКЕПОВНА**
*Түркістан облысы Мақтаарал ауданы "Еңбекші" ауыл округі "Шұғыла" ауылы "Шұғыла" жалпы орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі*

| | | |
|---|---|---|
| Білім беру ұйымының атауы | №19 «Шұғыла» жом | |
| Пәні: | Әліппе | |
| Бөлім: | Әліппе кезеңі | |
| Педагогтің аты жөні: | Орынбава А | |
| Күні: | 25.11.2021ж | |
| Сынып: 1 Л | Қатысушылар саны: | Қатыспағандар саны: |
| **Сабақтың тақырыбы:** | **Ғ дыбысы және әрпі** | |
| **Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары:** | Сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу;<br>Оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану;<br>1.2.5.1* мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру;<br>1.3.6.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркем жазу | |
| **Оқу мақсаты:** | Сөйлеу б/да дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтайды, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізеді.<br>Оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолданады.<br>Мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қояды, сұраққа жауап береді.<br>Жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркем жазады. | |
| | | |

| **Сабақтың кезеңі/уақыты** | **Педагогтің әрекеті** | **Оқушының әрекеті** | **Бағалау** | **Ресурстар** |
|---|---|---|---|---|
| **Сабақтың басы (1–7 мин)** | **(Ұ) Ұйымдастыру кезеңі:**<br>1. Сәлемдесу.<br>2. Оқушыларды түгендеу.<br>**Психологиялық ахуал орнату.**<br>**Оқушылар шаттық шеңберін жасап, бір-біріне жағымды сөздер айтады**<br>Үлкенге де сіз, кішіге де сіз<br>Баршаңызды құрметтеп,<br>Бас иеміз біз!<br>Қарлығашқа ұқсайық,<br>Қане қанат қағайық.<br>Ұшып-ұшып алайық,<br>Орнымызға қонайық.<br>**Сабақтың күтілетін нәтижесімен таныстыру:**<br>– Балалар, сендер бүгін сюжетті сурет бойынша әңгіме құрайсыңдар. Құраған әңгімелеріңнен сөйлемді, сөйлемнен жаңа үйретілетін дыбысы бар сөзді бөліп аласыңдар. Бөлініп алынған сөзге дыбыстық талдау жасайсыңдар. «Ғ» дыбысының айтылу | Оқушылар музыка әуенін тыңдап, бөлмеде жүреді. | Қолдау | Музыка |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | ерекшелігін білесіңдер. Оны дауысты, дауыссызға ажыратасыңдар.<br>«Ғ ғ» дыбысының таңбасы – оның әрпімен танысасыңдар.<br>«Ғ ғ» әрпін көркем жазып үйренесіңдер. | | | |
| **Білу және түсіну Сабақтың ортасы (26 мин)**<br><br>Қолдану | **1-критерий. Дыбыстық талдау жасайды.**<br>1. Сурет бойынша әңгіме құрау.<br> <br> <br>. Әңгімені сөйлемдерге талдау. Сөйлем санын анықтау.<br>. Бір сөйлемді сөздерге талдау. Сөйлемдегі сөз санын анықтау.<br>. Өтілетін жаңа | Күтілетін нәтижені мұқият тыңдайды.<br>1.оқушылар сюжетті сурет бойынша әңгіме құрайды:<br>«Ғарышта ауа болмайды. Онда барлық заттар қалқып жүреді. Ғарышқа ұшатын адамды ғарышкер деп атайды. Ғарышта скафандр кию қажет».<br>. Әңгімені сөйлемдерге талдайды: Құраған | Қолдау<br><br>Қолдауды қажет ететін оқушы-ларға көмек беру.<br><br>Оқушыларға әріпті жасау да қажет болған жағдайда көмек беру. | Әріптің баспа және жазба түрі<br><br>Суреттер, оқулық<br><br>Сызба<br><br>Оқулық. Әріптің баспа түрі. Түймелер<br><br>Оқулық<br><br>Жаңылт |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Жинақтау | дыбысы бар «ғарышкер» сөзіне дыбыстық талдау жасау.<br>. Сөзді буынға бөліп, жаңа дыбыстың орнын анықтау.<br>6. «Ғ» дыбысының айтылу ерекшелігімен танысу.<br>7. «Ғ» дыбысының таңбасы – оның әрпімен танысу.<br>8. Түймелерден «ғ» әрпін жасау.<br>**Дескриптор**:<br>-Сурет бойынша әңгіме құрайды. Сөйлемдегі сөздер санын анықтайды.<br>-Ғарышкер сөзіне дыбыстық талдау жасайды.<br>**2-критерий. Мәтінді буындап, тұтас оқиды.**<br>**Оқылым. «Қос алақан» әдісі**<br>Оқулықтағы 63-беттегі «Ғарышкер» мәтінін оқу**.** Мәтіндегі сөйлем санын анықтау.<br>**Дескриптор:**<br>**-**Мәтінді буындап, тұтас оқиды.<br>-Мәтіндегі сөйлем санын анықтайды.<br>**Сергіту сәті: «Мен ауылға барамын»**<br>**3-критерий.** | әңгімелерің неше сөйлемнен тұрады? (4).<br>. Осы сөйлемдерді ң ішіндегі бір сөйлемді (Ғарышқа ұшатын адамды ғарышкер деп атайды.) сөздерге талдайды: Бұл сөйлемде 6 сөз бар.<br>4. Өтілетін жаңа дыбысы бар «ғарышкер» сөзіне дыбыстық талдау жасайды: алдымен «ға-рыш- кер» деп буынға бөледі.<br>. «Ға-» бірінші буынын айтып, қай дыбыс созылмай айтылып тұрғанын табады.<br>. «Ғ» дыбысының айтылу ерекшелігіме | Қолдауды қажет ететін оқушы-ларға көмек беру.<br><br>Оқушы ларға қолдау көрсету. | паш<br><br>Жазу дәптері |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Каллиграфиялық талаптарға сай жазады.**<br>**Жазылым**<br>. Оқулықтағы «ғ» әрпінің таңбалануына назар аудару.<br>2. «Ғ» әрпін тақтаға жазып көрсету.<br>«Ғ» әрпін ауада жазып көрсету.<br>Жазу дәптерімен жұмысты ұйымдастыру.<br>**Дескриптор:**<br>- Ғ әрпінің таңбалануына назар аударады.<br>- -Дәптердегі тапсырмаларды орындайды. | н танысады.<br>1. Оқушылар жазу дәптеріндегі тапсырмаларды орындайды: сызықтарды бастырып жазу арқылы «ғ» әрпінің бас және кіші әрпін жазады. Үлгі бойынша сөздерді жазады. | | |
| **Сабақтың соңы (7 мин)** | **Бекіту және саралау**<br>Бос ұяшықтағы сөздің орнын таппас бұрын оқушыларға өлең жолының соңғы сөздері ұйқасатынын ескерту.Сара лау тапсырмасы мен жұмыс ұйымдастыру:<br>*1-деңгей:*<br>Өлеңді оқы. Дыбыс | Оқушылар өздеріне берілген саралау тапсырмаларын орындайды.<br>-деңгейдегі оқушылар өлең ұйқасына қарай және сөздің дыбыс сызбасы арқылы жаңа сөзді табады: торғай.<br>2-деңгейдегі оқушылар | Қолдауды қажет ететін оқушыларға көмек беру. | Сара лау тапсырм ала ры<br><br>Әліппе. Үнтаспа. «Атамұра», 2020 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | сызбасыны ң көмегімен бос ұяшыққа тиісті сөзді тап.<br>*2-деңгей:*<br>Өлеңдегі «ғ» дыбысы бар сөздерге дыбыстық талдау жаса.<br>*3-деңгей:*<br>Өлеңдегі ұйқас сөздерді тап.<br> | өлеңдегі «ғ» дыбысы бар сөздерге (қарға, таға, торғай, тоғай) дыбыстық талдау жасайды.<br>-деңгейдегі оқушылар өлеңнен ұйқас сөздерді (қарға–таға; торғай – тоғай) табады. | | |
| | **Рефлексия**<br>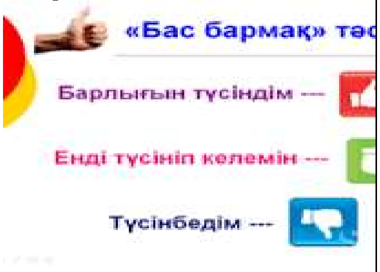 | Оқушылар бүгін сабақта не меңгерг енін бас бармақ тары арқылы көрсете ді. | Өзін-өзі бағалау | Бас бармақ суреті |

**№ P00041 31.01.2022 ж**

## Зат есімнің тәуелденуі

**КУЛМАНОВА ГУЛНАЗЫМ КОЯНБАЕВНА**

*Маңғыстау облысы Ақтау қаласы «№ 28 жалпы білім беретін мектеп» КММ. Бастауыш сынып мұғалімі*

| | |
|---|---|
| Бөлімі: | **Өнер** |
| Педагогтің аты-жөні: | **Кулманова Гулназым Коянбаевна** |
| Күні: | |
| Сыныбы: | Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны: |
| Сабақтың тақырыбы: | **Зат есімнің тәуелденуі** |
| Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты | **3.2.4.1** Өз бетінше мәтіннің тақырыбын және мұғалімнің егімен<br>негізгі ойды анықтау.<br>**3.4.2.2** Тәуелсіздік жалғауларының қолданысын білу.<br>**3.1.3.1** Түрлі жағдаяттағы (қоғамдық ортада) қатысымдық еттерде өз сөзін жүйелі түрде жоспарлап, тілдік нормаларды ап сөйлеу. |
| Сабақтың мақсаты: | **Барлық оқушылар:** Оқушылар оқулықта берілген және қосымша тапсырмаларды орындайды. Сұраққа жауап алады;<br>**Көптеген оқушылар:** Туған жерін сүю, құрметтеуге тәрбиеленеді;<br>**Кейбір оқушылар**: Белгілі бір кеңістікте өмір сүретінімізді, патриоттық сезімдерін оята біледі; |
| Құндылықтары: | Оқушыларды бір – біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу. |

| Сабақ кезеңі/ Уақыты | Педагогтің іс-әрекеті | Оқушының іс-әрекеті | Бағалау | Ресурстар |
|---|---|---|---|---|
| **Сабақтың басы**<br>Қызығушылықты ояту.<br>Ұжымдық жұмыс.<br>**3 мин.** | **Ұйымдастыру кезеңі:**<br>1.Оқушылармен амандасу, түгендеу.<br>2.Оқушыларды топтарға біріктіруді ұйымдастыру:<br>Фигуралар көмегімен оқушыларды 3 топқа біріктіру.<br>I- «Жаңбыр» тобы<br>II – «Найзағай» тобы<br>III– «Қар» тобы<br>**Саралау:** Бұл жерде қолданудың | **(Ұ)** ***“Сиқырлы қапшық” әдісі*** арқылы оқушылар бір-біріне жақсы тілек айту арқылы жағымды ахуал қалыптастырады.<br>**Мақсаты:** Оқушылар бойында идея немесе тілек білдіру, тыңдау дағдыларын дамытуға бағыттау, сондай-ақ барлық оқушыларды қатыстыру арқылы оқыту жағдайларын теңестіру.<br>**Тиімділігі:** Оқушыны бір-біріне тілек айту арқылы жақындастырады, көңіл –күйін көтереді, бауырмалдығын оятады. | Мұғалім ұйымдастыру кезеңінде белсенділік танытқан оқушыларды ***«Мадақтау сөз» әдісі*** арқылы бағалайды: *«Тамаша! Керемет! Өте жақсы! Талпын!»* | Суреттер салынған конверт<br> <br> <br> |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **«Жіктеу»** тәсілі арқылы көрінеді. Оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыру мақсатында мүмкіндігінше оларға қолдану еркіндігі беріледі. | | | |
| ***Миға шабуыл. «Жедел жауап» әдісі.*** Ұжымдық жұмыс. **5 мин.** | Алдыңғы білім мен жаңа сабақты байланыстыру мақсатында экранда көрсетілген суреттерге мұғалімнің көмегімен (бағыт-бағдары, нұсқауымен) жауап береді. **Саралау:** Бұл жерде саралаудың **«Диалог** | **Сұрақтар:** 1.Тәуелдік жалғауларды ата? 2.Тәуелдік жалғаулардың түрлерін ата? 3. Еліміз несімен айбатты? **Мақсаты:** Жылдам әрі функционалды түрде сыни ойлауды дамыту. **Тиімділігі:** Оқушының танымдық дағдысы артады. Сонымен қатар оқушыға сабақтың өмірмен | **Дескриптор:** -1-ші сұраққа жауап береді. -2-ші сұраққа жауап береді. -3-ші сұраққа жауап береді. Жалпы-2балл. Сонымен қатар, өз ойын | ДК экраны Сұрақтар топтамасы. Оқулық 3-сынып. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **және қолдау көрсету»** тәсілі қолданылады. Дұрыс мағынада жауап беруге бағыттау мақсатында кейбір оқушыларға қосымша ашық сұрақтар, ал кейбір көмек қажет ететін оқушыларға қосымша жетелеуші сұрақтар қойылады.<br><br>Оқушылар сұрақтарға жауап беріп, өзара ұжымдық талқылау жасағаннан кейін мұғалім | байланысын көрсетеді және сабақтың тақырыбы мен мақсатын анықтауға мүмкіндік береді. | дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға **Жарайсың! «Керемет» «Сенің қолыңнан келеді»** деген *мадақтау сөзімен* ынталандыру. | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | экраннан **сабақтың тақырыбы мен сабақтың мақсатын таныстырады.** | | | |
| **Сабақтың ортасы**<br>Мағынаны ашу.<br>Топтық жұмыс.<br>**8 мин.** | **«Мозайка» әдісі.**<br>Оқушыларға тақырыпқа байланысты суреттердің қима қағаздары беріледі. | **№ 1 –тапсырма:** Суреттер бойынша туған жер жайлы әңгімелейді.<br>Туған жерлеріне сипаттама береді. Үш топқа үш сурет бөліп беріледі. | **Дескриптор:**<br>- Туған жерлерін біледі.;<br>- Туған жерінің құдыреттілігі жайлы сипаттайды;<br>Жалпы-1балл. | ДК экраны<br>3-сынып оқулығы |
| | **«Түртіп алу» әдісі.**<br>Оқулықтағы «Тілдік бағдар» айдарының тапсырмасы беріледі. | Кәсіби сөздермен танысып, өз дәптерлеріне тапсырманы орындайды. | Мұғалім сабақ барысында белсенділік танытқан оқушылар ды ***«От шашу» әдісі*** арқылы бағалайд | ДК экраны<br>3-сынып оқулығы.<br>Жұмыс дәптерлері. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | ы: | |
| Сергіту сәті **1 мин** | | https://youtu.be/xyS4WWbtttM | | https://youtu.be/xyS4WWbtttM |
| Топтық жұмыс.<br>**6 мин.** | **№2-тапсырма:**<br>Туған жерлеріне қатысты сөздерді топта талдап, картаны толтыр.<br>***Мақсаты:*** Жауын шашынның адам өміріндегі атқаратын қызметіне қатысты сөздерді ажыратады.<br>***Тиімділігі:*** Тыңдалым мен айтылым дағдысы қалыптасады.<br>***Саралау:*** Бұл тапсырмада саралаудың ***«Талқылау»*** тәсілі | Берілген тапсырма бойынша өз ойларын ортаға салып, пікірлерін білдіріп, топтық талдау жасайды. Талқылау нәтижесінде өзара бір келісімге келіп кестені толтырады. | **Дескриптор:**<br>- Туған жерінің орналасуын анықтайды;<br>- Туған жердің құдыреттілігін түсінесің;<br>Жалпы-1 балл. | ДК экраны<br>3-сынып оқулығы. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | көрініс табады. | | | |
| Жеке жұмыс.<br>**7 мин.** | **№3-тапсырма**:<br>Отанға қатысты төмендегі сөздерді оқып, сұрақтарға жауап бер.<br>***Мақсаты:*** Ғаламшарлардың орналасу қызметімен таныстыру.<br>***Тиімділігі:*** Оқылым мен айтылым дағдысы қалыптасады.<br>***Саралау:*** Бұл тапсырмада саралаудың ***«Диалог және қолдау көрсету»*** тәсілі көрініс табады. | Берілген тапсырма бойынша мәтінді оқиды. Өзіндік ойын тұжырымдайды. Оқып, таныскан кеңестерді басшылыққа алып, сұрақтарға жауап береді. | **Дескриптор:**<br>-Сөздерді оқиды.<br>-Сұрақтарға жауап береді.<br>Жалпы – 1балл. | ДК экраны<br>3-сынып оқулығы.<br>Жұмыс дәптерлері. |
| Жұптық | Жұмыс | Төменде берілген | **Дескрип** | ДК экраны |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| жұмыс.<br>**5 мин.**<br>*Жазылым.* | дәптердегі Кестені толтыр.<br>***Мақсаты:*** Берілген сөздердің атқаратын қызметін жазу арқылы бір-бірінен айырмашылығын ажыратады.<br>***Тиімділігі:*** Оқушының сын тұрғысынан ойлау дағдысы мен жазылым дағдысы қалыптасады.<br>***Саралау:*** Бұл тапсырмада саралаудың ***«Тапсырма»*** тәсілі көрініс табады. | сөздердің атқаратын қызметін жазады.<br>1.сөздер<br>2.Термин сөздер<br>3.Кәсіби сөздер | **тор:**<br>-Туып өскен жерлерінің орналасуына байланысты мысал жазады-1б.<br>-Термин сөздерге ереже мен мысал жазады-1б.<br>. | 3-сынып оқулығы.<br>Жұмыс дәптерлері. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Сабақтың соңы.<br>Ой толғаныс.<br>Рефлексия<br><br>Жеке жұмыс:<br>**5 мин.** | **«551»** әдісін пайдаланып сабақ бойынша түсінгеніңді жаз.<br>**Пікір:** Оқыған мәтін бойынша өз пікіріңді бір сөйлеммен жаз.<br>**Дәлел:**Өз пікіріңді бір сөйлеммен дәлелде.<br>**Мысал:**Пікіріңді өмірмен байланыстырып, бір мысал келтір.<br>**Қорытынды:** Тақырып бойынша қорытынды жаз. | Оқушылар өздерінің тақырып бойынша оқып, зерделегенін сөйлемдер арқылы тұжырымдайды.<br>***Мақсаты:*** Өз ойын айтып, сабақты бекіту, қорытындылау.<br>***Тиімділігі:*** Оқушы алған білімін жинақтап, саралай білуге дағдыланады.<br>***Саралау:*** Бұл тапсырмада саралаудың ***«Білім гүлі»*** тәсілі арқылы көрініс табады. | **Дескриптор:**<br>«551» әдісі бойынша берілген тапсырманы толық орындайды-2б.<br>Оқушылар бір-бірінің сабаққа қатысу белсенділігіне қарай *«Білім гүлі» әдісі* арқылы бірін-бірі бағалайды. *Өте жақсы!, Керемет!, Жақсы!, Талпын!* | ДК экраны<br>3-сынып оқулығы.<br>Жұмыс дәптерлері.<br> |

| | | |
|---|---|---|
| Саралау – Сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары | Бағалау - Оқушылардың үйренгенін тексеруді | Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері АКТ-мен байланыс |

| | | |
|---|---|---|
| оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз? | қалай жоспарлайсыз? | Құндылықтардағы байланыс |
| **Рефлексия**<br>Сабақ / оқу<br>Мақсаттары шынайы ма?<br>Бүгін оқушылар не білді?<br>Сыныптағы ахуал қандай болды?<br>Мен жоспарлаған саралау шаралары тиімді болды ма?<br>Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен? | **«Менің көңіл-күйім баспалдағы»**<br>Оқушылар стикерлерге өз есімдерін жазып (немесе смайликтің суретін салып) тақтада салынған баспалдақтардың біріне жабыстырады. Баспалдақтар «Керемет!», «Өзіме сенімдімін!», «Жақсы», «Жаман емес», «Маған көмек керек!», «Білмеймін», «Нашар» деп аталады. | |
| **Қорытынды бағамдау**<br>Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?<br>1:<br>2:<br>Қандай екі нәрсе сабақты жақсарта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?<br>1:<br>2:<br>Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім? | | |

**№ P00042 31.01.2022 ж**

# Жаңартылған бағдарлама – білім берудің жаңа мазмұны

**АУЕЗАЛИЕВА ЛАУРА БАКЫТЖАНОВНА**
*Маңғыстау облысы Ақтау қаласы «№28 жалпы білім беретін мектеп»КММ. Бастауыш сынып мұғалімі*

Өмір – бұл ағын су секілді, бір орында тұрмайды, яғни жылдар жылжып, уақыт өтеді. Уақыт өткен сайын қай салада болмасын дүниенің бір жаңалығы орын алып жатады. Сол жаңалықты тосырқамай, жақсы - жаманын саралап қабылдай білу керек. Өмірді ағын суға теңесек, білімді - теңіз, мектепті – кеме деп қарастырамыз, ал мұғалім – сол кеме капитаны деуге болады. Кеменің тереңге батпай, дұрыс бағдармен жүруі мұғалімге байланысты.

Елбасымыз: «Білім беру реформасы – Қазақстанның бәсекеге нақтылы қабілеттілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін аса маңызды құралдардың бірі» деп атап көрсетті. Сонымен қатар, Қазақстан 2050 стратегиясында: «Біріншіден, барлық дамыған елдер өзінің бірегей жоғары сапалы білім беру жүйесіне ие. Біз Ұлттық білім беру саласының барлық бөлімдерінің сапасын жақсарту үшін көп жұмыс істедік. Негізгі мектеп үшін, барлық мектептердегі оқыту стандарттарын Назарбаев Зияткерлік мектептерінің деңгейіне дейін жақсарту қажет. Жоғары мектеп түлектері қазақ, орыс және ағылшын тілдерін меңгеріп шығулары тиіс. Оқытудың нәтижесі сын тұрғысынан ойлау, өздігімен зерттеу және ақпаратты терең талдау дағдыларын меңгерту тиіс» делінген. Болашақта өркениетті, дамыған елдер қатарына ену үшін, елдің айбынды болашағы үшін заман талабына сай сапалы білім қажет. Ол үшін еліміздің білім саясатындағы ғылыми – техникалық әлеуетін жұмылдыру, ғылымның басым бағыттарын дамыту жолындағы ресурстарды шоғырландыру, оның жетістіктерін өндіріске енгізу инновациялық дамудың негізгі көзі.

Білім мен ақпарат дамыған қоғамда білім беру жүйесі инновациялық экономиканың негізгі бөлігі болып табылады. Білім берудің негізгі мақсаты - білім мазмұнының жаңаруымен қатар, оқытудың әдіс-тәсілдері мен әртүрлі құралдарын қолданудың тиімділігін арттыруды талап етеді. Қазақстан 2030 стратегиялық бағдарламасы білім берудің ұлттық моделінің қалыптасуымен және Қазақстанның білім беру жүйесін әлемдік білім беру кеңестігіне кіріктірумен сипатталады. Қазақстанның мемлекет ретінде қалыптасуы орта білім беру жүйесінің дамуымен тығыз байланысты. Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңында: «Білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі – білім беру бағдарламаларын меңгеру үшін жағдайлар жасау керек» деп көрсетілген.

Қазақстанда білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы жобасында Қазақстандық білім беру жүйесін жақсарту үшін, ең алдымен педагог кадрлардың мәртебесін арттыру, біліктілігін дамыту бағытына үлкен мән берілген. Осыған байланысты қазіргі таңда еліміздің білім беру жүйесіндегі реформалар, өзгерістер мен жаңалықтар мұғалімнің өткені мен бүгіні, келешегі мен болашақ жайлы ойланып, жаңа идеялармен жұмыс жасауға негіз болады.

Елбасымыздың жолдауында айтқандай:Қазақстанды дамыған 30 елдің қатарына жеткізетін – білім. Ғылым мен техниканың күн санап өсуіне байланысты педагогика ғылымының теориясы мен оқыту үрдісі де түбегейлі өзгерістерге ұшырауда. Соған орай оқытудың парадигмасы өзгерді. Білім берудің мазмұны жаңарып, жаңаша көзқарас пайда болды. Осыған байланысты ұстаздар алдында оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жаңартып отыру және технологияларды меңгеру, оны тиімді қолдана білу міндеті тұр. Ұстаздарға үлкен жауапкершілік міндеттелді. Оқушылардың бойына XXI ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін, қажетті дағдыларды дарыту үшін, мұғалімдер тынымсыз еңбектену керек. Жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз пәнін, өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін ұстаз ғұмырын құдіретті деп санайтын білімді мұғалімдер ғана жұмыс істей алады.

Ата-бабамыз «Оқу – инемен құдық қазғандай» демекші, шығармашыл, ізденімпаз ұстаз ғана табысты болады, нәтижеге жетеді.

Жаңартылған білім беру бағдарламасының ең негізгі мақсаты - білім алушылардың оқу нәтижелерін жетілдіру болып табылады. Орта білім мазмұнын жаңартудың көптеген компоненттері, соның ішінде мұғалімдердің біліктілігін арттыру бағдарламасы осы мақсатқа бағытталған. Жаңа бағдарлама бойынша жаңаша көзқарас қалыптасып, білім деңгейі биікке көтеріліп келеді. Қазіргі білім беру жүйесінде жаңа технологияларды енгізу күннен-күнге басты талапқа айналып, осы әдістерді жетілдіре түсу қажеттігі күшейіп келеді. Мұғалімнің шеберлігі қандай жоғары болса да, мұғалім оқушының өз белсенділігін туғыза алмаса, берген білім күткен нәтиже бермейді. Оқушының тұлға ретінде қалыптасуы белсенділік арқылы жүзеге асады. Заманауи қоғамның зиялы азаматына білім беру - сана әлеуеті жоғары дамыған, сын тұрғысынан және жаңашыл ойлай білетін, рухы мықты, өз білімін қоғамның алға басуына жұмсай алатын адамды тәрбиелеу. Білім беру бағдарламасында тәрбие мен оқыту ажырамас байланыста болады. Заманауи мектептердің мақсаты - жоғары білімді, шығармашыл адамның үйлесімді тұлғаланып, дамуы үшін қолайлы білім беру кеңістігін жасау. Өз білімінің нәтижесінде оқушы бойында сын тұрғысынан ойлау, білімін шығармашылықпен пайдалана білу, зерттеушілік дағдылары, АКТ дағдылары, топта және жеке жұмыс істей білуі, тілдік дағдылары, қойылған міндеттер мен күрделі мәселелерді шеше білу дағдылары қалыптасады.

Мектеп бағдарламасына кіріктірілген пәндерді енгізу оқушының жалпы дамуына және тақырыпты сабақта тереңірек зерттеп, әлем туралы тұтас ұғымының қалыптасуына септігін тигізеді. Жаңартылған білім беру мазмұны білім салалары бойынша анықталған күтілетін нәтижеге негізделеді. Күтілетін нәтижелер оқушы жұмысы мен оның жетістігін бағалауға мүмкіндік береді, әр оқушының жеке даму траекториясының дамуын нақтылауға жағдай туғызады. Сонымен қатар білім, білік дағдыларының дамытуға уәжін арттырады. Оқу үдерісінің сапасын жақсартады. Сол себепті, оқыту нәтижесін мониторинг жасаудың жаңа формасы енгізіледі, яғни критериалды бағалау жүйесі. Оқыту мақсаттарына жетуде жетістік критерийлерін құрастыру және қолдану – бұл білім берудің мақсаты мен мазмұнына негізделген оқушының оқу - танымдық құзырлығын қалыптастыруда алдын-ала белгіленген жетістіктермен салыстыру үрдісі. Ең бастысы – оқу үрдісінің өзі, жетістік критерийлері арқылы оқушы өзін-өзі бағалауды үйреніп, өз білімінің артықшылықтары мен кемшіліктерін көріп, әрі қарай қалай даму керектігін түсінеді. Бұл жүйеде оқушының қалай жұмыс жасағаны, қалай ойланғаны белгілі болады. Білімнің мақсаты мен мазмұнына сәйкес келетін, оқушылардың оқу - танымдық біліктілігін қалыптастыруға себепші болатын, айқын анықталған, ұжыммен шығарылған, білім үрдісінің барлық қатысушыларына алдын ала белгілі критерийлермен оқушылардың оқу жетістіктерін салыстырылады.

Жаңартылған бағдарламаларда барлық білім беру деңгейлері «Мәңгілік Ел» идеясына негізделген. Мектептегі білім беру мазмұны академиялық пәндер, зерттеу және сыныптан тыс әрекет, қосымша білім беру негізінде жүргізіледі. Идеяның мазмұны – оқушыларды рухани- адамгершілік тұрғыдан, қазақстандық патриотизмге тәрбиелеу, толеранттылық пен ұлтаралық жағдайда қарым-қатынас жасай алуға үйрету болып табылады.

Бұл жаңартылған мазмұндағы бағдарламаның негізгі қағидаты - коммуникативтік тәсіл арқылы оқушының тіл туралы, ұлттық және жаһандық мәдениеттің маңызы туралы түсінігін кеңейте отырып, қазақ тілін табысты үйрету. Бүгінгі таңда білім беру саласына түбегейлі өзгерістің қажеттілігін ескерсек, реформаның басында тілдік пәндердің тұру себебін бағдарламада көрсетілген мына жолдармен түсіндіре аламыз: «...Әрбір оқушы үшін тіл – негізгі білім құралы. Оқушылардың тілдік қарым-қатынасы өздері өмір сүріп отырған және білім алатын орта арқылы жүзеге асады. Тілді жетік меңгеру ұлттық құндылықтарды түсінетін, әлемдік деңгейде жаңа өзгерістерге бейім, жаңашыл жеке тұлға қалыптастыруға ықпал етеді». Осы орайда, ғалым - жиһанкез Шоқан Уалихановтың «Халықтың кемеліне келіп өркендеп өсуі үшін ең алдымен азаттық пен білім қажет» деген екен. Олай болса, тәуелсіз еліміздің үшінші жаңғыру дәуірінде бүгінгі ұрпақтың өмір сүруі үшін қажетті білім дағдыларымен және қасиеттермен қаруландыру - мұғалімдер үшін ынталандырушы күш болып табылады. Жаңартылған оқу бағдарламаларының

ерекшеліктері 10 бөлімнен тұратын жаңа құрылымы болып табылады:
1. Пәннің маңыздылығы;
2. Пән бойынша оқу бағдарламасының мақсаты;
3. Үштілділік саясатты іске асыру;
4. Оқыту үдерісіне ұйымдастыруға қойылатын талаптар;
5. Пәнді оқытуда қолданылатын педагогикалық әдіс-тәсілдер;
6. Түрлі мәдениет пен көзқарастарға құрмет;
7. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану құзыреттілігі;
8. Оқушылардың коммуникативтік дағдыларын дамыту;
9. Оқу нәтижелерін бағалау жолдары;
10. Оқудың мазмұны, ұйымдастырылуы мен бірізділігі.

Бұл жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша менің көкейге түйгенім: алдымызға бір мақсат қоя отырып, сол мақсатқа жету жолында шәкірттердің жүрегіне жол тапсақ, егемен елдің ұл- қыздары білімді де білікті болып шықпақ. Соның арқасында біз бәсекеге қабілетті, іргесі мықты ел боламыз. Ұстаздықтың ұлы жолында өзімнің бар күш жігерімді салып, еліме пайдамды тигізіп жатсам, бұл ғаламда одан артық бақыт жоқ деп ойлаймын. Негізінен жаңартылған білім беру жүйесі құзыреттілік және сапаға бағытталған бағдарлама екендігіне көз жеткіздім.

Бүгінгі күні барлық елдер жоғары сапалы білім жүйесімен жұмыс істеуде. Өйткені қазіргі заманда елдің бәсекеге қабілеттілігі оның азаматтарының парасаттылығымен анықталады, сондықтан білім беру жүйесі болашақтың талабына сәйкес дамуы тиіс. Оқушыларды заманауи әдіс – тәсілдермен оқытып, ой –өрісі кең, саналы, еркін азамат етіп тәрбиелеу қажеттілігі де осы себептен туындап отыр. Оның үстіне білім берудің жүйесін қарқынды дамытқан бұл үрдістің жалпы білім беретін мектептерге де енгізіле бастауы көңілді қуантады. «Тегінде адам баласы адам баласынан ақыл, білім, ар, мінез деген қасиеттерімен озады», - деп Абай атамыз айтқандай, озық ойлы білімдар адамдар заманның, қоғамның дамуына, өзгеруіне үлесін қосып келеді.

Қорыта айтатын болсақ: Әр уақытта бала білімін алға қоюшы ұстаз үлкен көрсеткішке қол жеткізу жолында талмай талаптанып, шаршамай еңбектенеді. Сол кезде ғана еліміз көкке шарықтап, басқа елге елді танытады. Елді өсіретін де, елді өшіретін де – білім. Сондықтан қолда бар амалдарды тиімді пайдалана білу сіз бен біздің үлесімізде. Өз ісіне берілген, жаңалықты жатсынбай қабылдайтын, шәкіртінің жанына нұр құйып, өмірге өзі де бақытты болып, өзгелерді де бақытқа жеткізсем деп жүретін жаңаша оқытатын жаңа көзқарасты ұстаз болайық.

**№ P00043 31.01.2022 ж**

# Ойын тактикасы. (Футбол)

**КУРАЛОВ КУАНТАЙ САБИТОВИЧ**

*Түркістан облысы Жетісай ауданы Асықата кенті*

*«№11 Жеңіс» мектеп гимназиясының дене шынықтыру пәні мұғалімі.*

| | | |
|---|---|---|
| Мектебі: | | |
| Күні: | | Мұғалімі: |
| Сынып: 8-сынып | | Қатысқаны: Қатыспағаны: |
| Сабақтың тақырыбы: | | Ойын тактикасы. (Футбол) |
| Осы сабақта қол жеткізі летін оқу мақсаты | 8.1.2.2. Кең ауқымдағы қимыл-қозғалыс комбинацияларын және олардың орындалу реттілігін түсіндіру және көрсете білу. | |
| Сабақ мақсат тары | Барлық оқушылар: Футбол ойынына қатысты қозғалыс жаттығуын орындай алады. | |
| | Оқушылардың басым бөлігі: Доппен қимылдау, ойын тактикасындағы әдіс-тәсілдерді біледі. | |
| | Кейбір оқушылар: Кең ауқымдағы қимыл-қозғалыс комбинацияларын түсінеді , допты топ мүшелеріне оңай беріп, қақпаға дәл соға алады. | |
| Бағалау критерийі | 1. Кең ауқымдағы қимыл-қозғалыс комбинацияларын біледі.<br>2. Олардың орындалу реттілігін айтып және көрсете алады.<br>3. Футбол ойнау барысында ойын тактикасын орындай алады. | |
| Құндылықтар ды дамыту | Бір-біріне құрмет көрсетуіне, пікірін тыңдап, сын тұрғысынан ойлауға, жауапкершілікке тәрбиелеу | |
| Пән аралық байланыстар | физика, математика, биология | |
| АКТ қолдану дағдылары | Видео, интербелсенді тақта, музыка, слайд. | |
| Тілдік мақсат | Оқушылар орындай алады: Оқушылар футбол элементтерін жақсы меңгереді. | |

| | |
|---|---|
| | • Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: допты қосу, қызыл қағаз, төреші,аут, шабуылдаушы, қақпашы, қорғаушы, қосымша уақыт |
| | Талқылауға арналған сұрақтар:<br>• Қандай атақты футбол ойыншыларын білесің?<br>• Футболды қанша ойыншы ойнайды?<br>• Қандай футбол ережелерін білесің? |
| | Не себепті .....деп ойлайсыз?<br>Не себепті айып добы болады ?<br>Не себепті бұрыштама добы беріледі? |

Сабақтың барысы

| Сабақтың жоспарланған кезеңдері | Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет | Ресу<br>рстар |
|---|---|---|
| Сабақтың басы<br>10 минут | Сапта тұру, сәлемдесу, кезекшінің баяндамасы және қауіпсіздік ережесімен сабаққа дайындығын қадағалау. Саптық жаттығулары: түзулен, тіктел , оң-ға, сол-ға, ай-нал, адым-да, т.с.с. Арнайы жүру, жүгіру жаттығулары. Жалпы денені дамытуға арналған жаттығуларын орындату. | Сұракта<br>р |
| Сабақтың ортасы<br>25 минут | Сабақтың тақырыбын, мақсатын хабарлау. Футбол ойынындағы қауіпсіздік ережесімен сабаққа дайындығын ескерту.<br>Белсенді оқу әдістер бойынша Жарыс сабағы ұйымдастырып оқушыларға футбол ойынының негізгі тәсілдерді таныстырамын. Футбол ойыны жайлы сұрақтар қою, осы сұрақтар арқылы жарыс ұйымдастырамын.<br>Жаңа сабақ. Кең ауқымдағы қимыл-қозғалыс комбинацияларын және олардың орындалу реттілігін түсіндіру және көрсете білу.<br>Футбол ойыны. Футбол- ол ұжымдық ойын. Сондықтан әрбір ойыншы өзінің индивидуалдық қадамын ұжымдық және командалық тактикаға келістіре білуі қажет. Негізгі тактикасы қарсыластар қақпасына | Ысқыр<br>ық<br><br>Спорт<br>алаңы<br><br>Уақ ыт<br>өлше<br>гіш |

| | | |
|---|---|---|
| | допты көп салу және оларға гол салғызбау.<br>Тактика команданың доп жүргізу мәнін және әр бір ойыншы нақты міндетін белгілейді.<br>Мақсатпен құрылған тактика ойланған нәтиежеге жеткізеді, ал мақсатсыз тактика оған жеткізбейді, тактикалық қимыл ол доп алып жүру, пас, алдау, допты қабылдау, түсініп ойнау ж.т.б.<br>Диалог сабағы бойынша;<br>-Футбол ойынында тактика мен техниканы қалай түсінесің?<br>-Футбол ойынының басқа ойындардан айырмашылығы неде?<br>- Қандай шабуыл тәсілдерін білесіндер?<br>Қ. б арналған тапсырма<br>Жұптық жұмыс доппен жұмыс жасаңыздар. Яғни, біріңіз қорғаушы, біріңіз шабуылшы қызметін атқарыңыздар. Топтық жұмыс кезінде, командалық іс-әрекеттер, тактикалық іс-әрекеттер, комбинациялар көрсетулеріңіз қажет. Шабуыл түрлерін, қорғаушының қимыл іс-әрекетін, допты аяқпен, баспен қақпаға тебу, комбинациялар көрсетулеріңіз қажет.<br>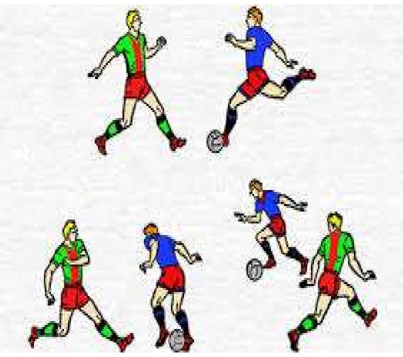<br> | Аяқ добы<br><br>Фут бол добы<br><br>Сұрақта р<br><br>Ысқыр ық<br><br>Спорт алаңы<br><br>Уақ ыт өлшегі ш<br><br>Аяқ добы<br><br>Фут бол добы |

| | | |
|---|---|---|
| | 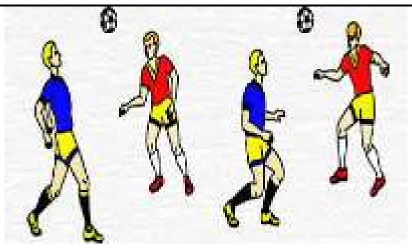<br> <br>Дескриптор: *Білім алушы*<br>-жұпта бірлесе жұмыс жасайды;<br>-топта командамен қимыл іс-әрекеттерді орындап жаттығады;<br>-командада стратегиялық әдіс-тәсілдерді қолданып, белсенді жұмыс жасайды;<br>-ойын ережесін толық түсіндіреді;<br>-топта бірлесіп жұмыс жасайды.<br>-футбол спорттық ойынының қауіпсіздік техникасын сақтайды;<br>-доппен жұмыс жасайды. | |
| Сабақтың соңы<br>5 мин | Кең ауқымдағы қимыл-қозғалыс комбинацияларын және олардың орындалу реттілігін түсіндіріп, сабақты қорытындылау.<br>Кері байланыс: Бүгінгі сабақта болған көңіл – күйді смайлик арқылы бағалаймын.<br>БББ кестесін пайдаланамын<br>Білемін Білдім Білгім келеді | Сти<br>кер,<br>смай<br>лик |

| Қосымша ақпарат | | |
|---|---|---|
| Саралау-оқушыға мейлінше қолдау көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Қабілетті оқушыларға тапсырманы қалай түрлендіресіз? | Бағалау-оқушы білімін тексеруді қалай жоспарлайсыз? | Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы |

| | |
|---|---|
| Тапсырмалар бойынша саралаймын.<br>1.Футбол ойынды дамыту<br>2. Футбол ойынды дамытусұрақтар | смайлик бойынша бағалаймын<br>Оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттыру |

| | |
|---|---|
| қоямын. Уақытты ұтымды пайдалануды есепке ала отырып,футбол ойынды кезінде оқушының мүмкіндігін ескеріп деңгейлік жатттығулармен жүктеймін. Футбол ойындарының ерекшелігі туралы сұрақтар беріледі. Сәл әлсіз оқушыларға көмектесу үшін жеңілдетілген тапсырмаларды беремін. | мақсатында мақтау сөздерді көп айтамын.. |

**№ Р00044 31.01.2022 ж**

**Кешенді жалпы дамыту жаттығуларының негізін құру**

**БЕКТИЛЕУОВА НАЗГУЛЬ КУЗЕМБАЕВНА**
*Маңғыстау облысы Ақтау қаласы № 23 жалпы білім беретін мектебінің дене шынықтыру мұғалімі*

| | | |
|---|---|---|
| 2-бөлім: Түрлендірілген командалық ойындар | Мектеп: | |
| Күні: | Мұғалімніңаты-жөні: | |
| **Сыныбы**: 5 сыныптар<br>Сабақ 31-32 | Қатысқан оқушы саны: | Қатыспағаны: |
| Сабақтың тақырыбы: | Қауіпсіздік ережесі.<br>Кешенді жалпы дамыту жаттығуларының негізін құру | |
| Оқу бағдарламасына сілтеме жасау | 5.3.4.1. - денсаулықты нығайту жаттығулары барысында қауіпсіздік мәселелері бойынша хабардар болу;<br>5.3.2.1 - қыздырыну және қалпына келтіру жаттығуларын орындау мен дайындау аясындағы негізгі компоненттерді білу және түсіну | |
| Сабақтың мақсаттары | Өзгеретін мән-жайларға қарай әрекет ету арқылы қимылдауға қатысты білімді ыңғайластыру<br>Сыни ойлауды үйренуге ықпал ету<br>Командада жұмыс істеу дағдыларын және көшбасшы болу дағдыларын дамытуға септігін тигізу. | |

| | |
|---|---|
| Жетістік критерийлері | 1. "Көшбасшылық" сөзінің мағынасын біледі.<br>2. Әр-түрлі жағдайларда жылдам қозғалып, тез шешім қабылдайды.<br>3. Қозғалмалы ойындарда көшбасшылық қасиетін көрсетеді |
| Тілдік мақсаттар | *Оқушылар келесі ұғымдарды біледі және қолдана алады:* тактика<br>➢ стратегия;<br>➢ алдау қимылдары;<br>➢ ту;<br>➢ қорғаныс;<br>➢ қарсы шабуыл. |
| Пәнаралық іланыстар | Бұл сабақта өзін-өзі тану пәнімен өзара пәнаралық байланыс орнатуға болады. |
| АКТ пайдалану дылары | «Қызыл ту» ойыны туралы презентацияны интербелсенді тақтада көрсету |
| Бастапқы білім | Оқушылардың «Қызыл ту» ойыны туралы білімі бар |

Сабақ барысы

| Сабақтың жоспарланған кезендері | Сабақтағы жоспарланған іс-әрекеттер | Ресурстар |
|---|---|---|
| Сабақтың басы<br>10 мин. | Тақырыпты, сабақ барысын, бағалау критерийлерін, сабақ мақсаттарын жария ету және түсіндіру, сабақ соңындағы рефлексия туралы ескерту.<br>Сапқа тұрғызу, сәлемдесу. Сабаққа қатысқан оқушыларды түгендеу. Қауіпсіздік ережелерін еске түсіру. Сабақтың мақсатын таныстыру. Саптағы «Оңға!», «Солға!», «Кері айнал!» «Аланды айналып алға бас!» жаттығулары<br>**Жүру бағытында орындалатын жаттығулар**<br>Алға жүру:<br>1.Екі қолды жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен жүру<br>2.Қол белде өкшемен жүру.<br>3.Қол желкеде жартылай отыр жүру.<br>4.Қол тізеде, отырып жүру, секіру.<br>**Жүгіру бағытында орындалатын жаттығулары:**<br>1.Жеңіл жүгіріс<br>2.Тізені алға көтеріп жүгіру.<br>3.Қолды артқа қойып, аяқты артқа сермей жүгіру.<br>4.Аяқтың басын алға сілтей жүгіру.<br>5.Оң қапталмен қолды алға айналдыру.<br>6.Сол қапталмен қолды артқа айналдыру | Әр іс-әрекет түрі үшін үлкен бос кеңістікті ң болуы. |

| | | |
|---|---|---|
| Сабақтың ортасы 25 мин. | *Жалпы дамыту жаттығуларын дамыта отырып дененің шыдамдылығын жетілдіру .*<br>*Домалау кезіндегі техниканы игеру , екі қолдың , ені аяқтың ,тыныс алу шыдамдылығынның төзімділігін жетілдіру .*<br>*Екі элементің қосылысы, алға домалай екіншісінде( көпірше жасау) (екі қолдың көмегімен боспен тұру) , артқадомалай екіншісінде жауырынға тұру және екі қолды көтере бастапқы қалыпқа келу.Ойын ретінде эстапеталық,акробатикалық жаттығулар орындау.*<br>БҚ қол ұстасып, бір-біріне қарама-қарсы тұру. Бір қолды екі жаны арқылы жоғары көтеру, сол аяқты артта ұстау.<br>2.БҚ<br>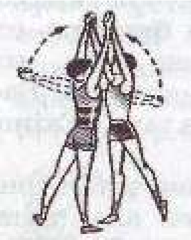 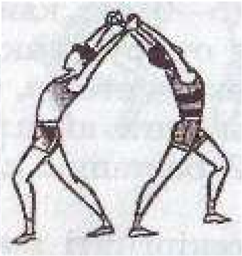<br>3.Екінші аяқпенен де осылай жасау.<br>Барлық оқушылардың бірдей жасауын қадағалау.<br>БҚ қолдарын төмен ұстап, бір-біріне арқаларын беріп тұрады.<br>1.Сол аяғын ұшымен жанға қояды, оң қолды жоғары көтеріп, солға еңкейеді.<br>2.БҚ Екінші жаққа да осылай жасау.<br>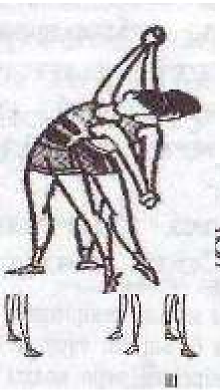<br>Аяқты бүкпей түзу жасауын қадағалау.<br>БҚ Бір-бірінің иықтарынан ұстап, алға еңкейіп, қарама-қарсы тұрады.<br> <br>Аяқтардың арасы алшақ ұсталады.<br>1.Алға қарай серіппелі түрде еңкею<br>2.Солға бұрылу. Екінші жаққа бұрылыс жасай, осылай істеу.<br>Аяқты бүкпеу керек.<br>БҚ қолдарын жоғары көтеріп ұстап, бір-біріне арқаларын беріп тұрады.<br>1.Сол аяқпен ілгері аттау, артқа шалқаю.<br>2.БҚ екінші аяқпен де осылай жасау.<br>Қолдарын жібермеуін қадағалау.<br>БҚ Қолдарын шынтақтан іліп алып, бір-біріне арқаларын беріп тұру.<br>1.Жартылай отыру.<br>2.БҚ келу. | Үлкен бос кеңістік. Ысқырық, жалауша лар, фишкалар мен конустар |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 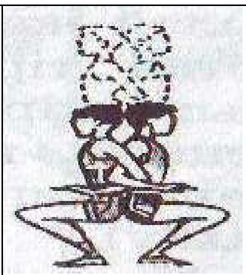 Арқаларын түзу болу керек.<br><br>БҚ серіктерінің иығына қолды салып, бір-біріне қарама-қарсы тұрады.<br>1.Сол аяқты алға-оңға қарай сілтеу.<br>2.БҚ келу. Екінші аяқпенда осылай жасау.<br>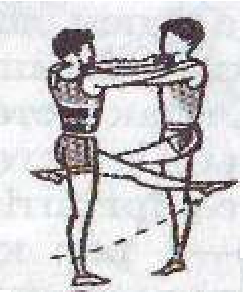 Аяқтарын түзу көтеруін қадағалау.<br><br>БҚ табандарын тіреп, аяқтарын тізеден бүгіп, қолдарынан ұстасып, гимнастикалық төсеніште қарама-қарсы отыру.<br>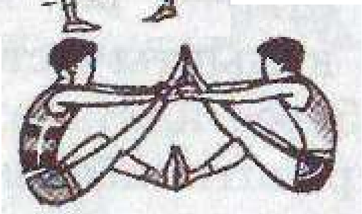 1.Сол аяқты жоғары көтьеріп, созып ұстайды.<br>2.БҚ<br>3-4 Оң аяқпен де осылай жасау.<br>Аяқтарын түзу ұстауын қадағалау.<br>БҚ табандарын тіреп аяқтарын алшақ қойып бр-біріне қарама-қарсы отыру, оң қолдарымен ұстасады.<br>1.Біреуі алға еңкейсе, екіншісі шалқайды.<br>2.БҚ<br>3.Екінші жаққа еңкейіп шалқаю.<br>4.Бұл да сондай, бірақ сол қолмен ұстайды.<br>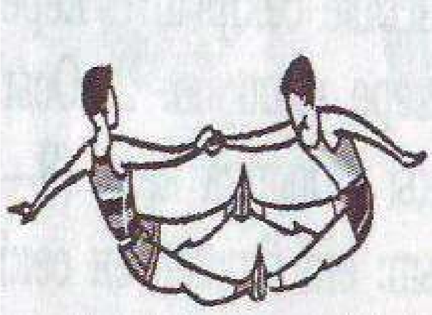 Аяқтарын түзу ұстауын қадағалау.<br>БҚ арқаларын бір-біріне беріп, аяқтарын тіке жазып отырады. Қолдарын көтеріп басынан ұстайды.<br>1.«А» алға еңкейеді. «Б» аяқтарын бүге, табанмен еденге тіреле «А»- ның иығына жатады.<br>2.БҚ<br>3.Қайталау.<br>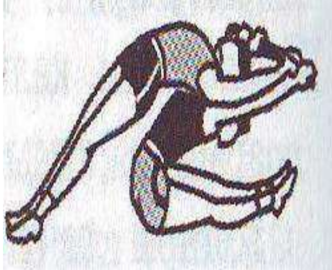 Бір жаққа құламай қолдарын басынан ұстауын қадағалау | |

| | | |
|---|---|---|
| Сабақтың соңы<br>5 мин. | **Сабаққорытындылау:** сабақсоңынданәтижелерқорытындыланып, небілгені, қалайжұмысжасағандарыталқыланады.<br>**«Қосу-алу-жетілдіру»**<br>«Қ» алаңына оқушылар сабақта ненің ұнағанын жазады<br>«А» алаңына сабақтағы қызықсыз, пайдасыз деп ойлаған сәттерді жазады<br>«Ж» алаңына оқушылар әлі де осы тақырып бойынша нені білгісі, үйренгісі келетіні туралы жазады<br>Киім ауыстыру орнына кету. | Маркерлер, фломастерлер, стикерлер |

| *Саралау – Көбірек қолдау көрсетуді Сіз қалай жоспарлайсыз? Қабілетті оқушылардың алдына қандай міндеттер қоюды жоспарлайсыз?* | *Бағалау -Сіз оқушылардың материалды меңгеру деңгейін тексеруді қалай жоспарладыңыз?* | *Денсаулық және қауіпсіздік ережелерінің сақталуы:* |
|---|---|---|
| Дене шынықтыру сабақтарында саралық тәсілдемеге оқушылардың мүмкіндіктеріне қарай олардың дене саулығының, дене дайындығының оңтайлы деңгейіне, сондай-ақ тиісті білім, біліктер және дағдылар көлеміне қол жеткізуге мүмкіндік беретін ерекше тәсілдеме жатады.<br>Дене дайындығының деңгейі төмен оқушыларды қолдау үшін: конустар мен фишкалар арқылы жүгіру<br>Қабілетті оқушыларға: **өз тобындағы ойыншыны көп құтқару** | Сабақтарда бағалауды мұғалім келесілер арқылы сабақ барысында жүзеге асырады:<br>**Мадақтама.**<br>Командалар қарама-қарсы тұрып бір-біріне мадақтама сөздер айтады және бір ұсыныс айтады, яғни қай жерін дұрыстауға болатыны туралы | Әр оқу тоқсанының басында бекітілген қауіпсіздік техникасы ережелерімен таныстыру;<br>Сабақ барысында жайлы жағдай туғызу арқылы;<br>Тақырыпқа сай әрекет ету мен киінуді қатаң талап ету міндетті; |

| |
|---|
| Жалпы бағалау<br>Сабақтың жақсы екі аспектісін көрсетіңіз (оқытуға, үйренуге қатысты)?<br>1:<br>2:<br>Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту және үйренуге қатысты)?<br>1:<br>2:<br>Сабақ барысында сыныптың немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері /қиындықтары туралы не анықтадым, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу керек? |

**№ Р00045 31.01.2022 ж**

# Дене тәрбиесі сабағында сын тұрғысынан ойлау технологиясын тиімді пайдалану жолдары

**ХУДАЙБЕРГЕНОВА НАСИБА РУСТАМОВНА**
*Маңғыстау облысы Ақтау қаласы №23 жалпы білім беретін мектебінің дене шынықтыру мұғалім*

Еліміздің даму бағытын бекіткен «Қазақстан – 2030» бағдарламасында салауатты өмір салтын ұстану мемлекеттік маңызы бар мәселелермен тең дәрежеде екендігі баса көрсетілген. Өмір салты мен денсаулық арасындағы өзара байланыс салауатты өмір салты ұғымын құрастырады.
Салауатты өмір салтын насихаттауда, салауатты өмір сүру мәдениетін қалыптастыру мәселелерін жетілдіретін, осы саладағы басымдылықтарды анықтайтын ғылым да, өскелең ұрпақты оқыту, тәрбиелеу формалары мен жаңа әдістерді ұстанатын білім де қажет. Мектеп оқушыларының салауатты өмір салтын қалыптастыру туралы алған білімдері болашақ азаматтардың денсаулығын сақтап қалуға берік тірек болады.

Мектеп оқушыларының салауатты өмір сүру мәдениетін қалыптастыру дегеніміз:
І. Жеке тұлғаның өзін қоршаған жансыз және жанды табиғи ортамен жан – жақты үйлесім тауып, өз ғұмырын Отаны, елі, отбасы және өзі үшін барынша пайдалы өткізу дағдысын қалыптастыру;
ІІ. Салауатты өмір салты – ол денсаулықтың үйлесімді дамып, сақталуы мен орнығуын қамтамасыз ету мақсатында денсаулықты нығайтуға бағытталған іс – шараларды жүргізу.
Салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін қандай жағдайларға назар аудару керек? Өмір салты дегеніміз не?
Бұл жеке адамның тіршілік етуге бағытталған мүмкіндіктерін қалыптастыру.
Біздіңше, адамның әлеуметтік – психологиялық және биологиялық жақтан салауатты өмір салтын қалыптастыруға мына жағдайлар негіз бола алады:
- белсенді қозғалыс нәтижесінде организмді шынықтыру дене тәрбиесі немесе спортпен шұғылдану;
- физикалық еңбектің гигиеналық талаптарын жүзеге асыру;
- жеке және әлеуметтік гигиеналық талаптарын жүзеге асыру;
- қарым – қатынас және экологиялық мәдениетке жету;
- дұрыс жыныстық тәрбие алу;
- зиянды әдеттерден аулақ болу.

Сондықтан балаларды жасынан салауатты өмір салтына қалыптастыруға күш салып, зиянды әдеттерден сақтандыруымыз керек. Денсаулық тәрбиесі – ортақ мәселе. Халық санының өсуі, оның сапасы, деннің саулығы мемлекет әл – ауқатының дамуына мұрындық болады. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев «Қазақстанның егемен мемлекет ретінде қалыптасуы мен дамуының стратегиясы» деген еңбегінде соның 4 негізгі күшін атап көрсетті. Оның бірі – жер үстіндегі байлық деп отырғанымыз – адам, оның білімі мен іскерлігі, таланты мен мәдениеті, денсаулығы деген еді.
Дене шынықтыру пәнінің басқа пәндерге қарағанда көптеген ерекшеліктері бар. Мұнда негізінен оқушының қабілеті, бейімділігі баса назарда болуы керек. Дегенмен де оқушыларды бейімдеу, қабілетін дамыту, спортқа деген қызығушылығын арттыру жақсы ұйымдастырылған сабаққа байланысты. Сондықтан оқушылардың пәнге қызығушылықтарын арттыру, сабақта тақырыпқа байланысты спорт түрлерінің шығу тарихын, спорт түрлері дамыған елдерді спорттың әр саласындағы белгілі спортшылар өмірін алуға болады.
Сол себептен мұғалім сабақты тартымды етіп теория мен практиканы ұштастыруында жаңа инновациялық технологиялардың тиімділігі баса назарда болуы қажет. Бұл мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас, сабақты жақсы оқитын, спортқа бейім оқушылармен белсенді жұмыс істеп қана қоймай, барлық баланың дамуы үшін қолайлы жақсы ойлар туғызып, қабілеті жеткен жерге дейін еңбек етуін ойластыру тиіс. Барлық оқушылар өз қабілетін ең төменгі жеңіл тапсырмаларды орындаудан бастайды, оларды міндетті түрде толық орындап болғаннан кейін ғана, келесі күрделі деңгейдегі жаттығуларды орындауға көшіп отырады. Бұл оқушылар арасындағы бәсекелестікті және әр оқушының өз қабілетіне, қызметіне сәйкес жоғары деңгейге көтерілуіне толық жағдай жасалады.
Жаңаша әдістерді сабақтарда үнемі қолданысқа енгізуде теория мен практиканың ұштасуына мән бергенде ғана жұмыстың мазмұндылығы көріне алады. Осы бағыттарда сын тұрғысынан ойлау және деңгейлеп оқыту технологияларының тиімді әдістерін дене шынықтыру пәнінде қолдануды ұсынамын. Алдымен «Дене шынықтыру пәні не береді?» –деген сұраққа:» Қимыл қозғалысты береді. Машықтандыру. Дене мәдениетін қалыптастыру. Денені шынықтыру, тәрбиелеу. Жалпы дамыту жаттығуларын меңгертеді. Мемлекеттік стандарттық бағдарламаны жоспарлай білуді, нормативтік тест жаттығуларды игертуді береді.
Дене тәрбиесі сабағында сын тұрғысынан ойлау технологиясын тиімді пайдалануға да болады. Осы технологияның шығармашылық бөлігін басшылыққа ала отырып, ой толғау жасауға болады (мысалы, дене шынықтыру сабағын ойын түрінде ұйымдастыру), сол арқылы, оқушылардың бейімділігін арттыруға болады.

Күтілетін нәтиже - дене тәрбиесі пәніне деген қызығушылықтарының артуы. Оқушы шығармашылығы, өзін-өзі басқаруы, құрметі, эстетикалық талғамы да артып келеді. Мысалы, дене шынықтыру сабағында 3-4 сыныптарына сергіту сәтін алатын болсақ, өз тәжірибемде 4-сыныптарға өткізген «Эстафеталық жарыстар» атты сабағымда, алдымен оқушыларға ой толғау жасау мақсатында, қазақтың ұлттық ойын түрлеріне тоқталдым, ұлттық ойындар туралы өз түсініктерін сұрай отырып, сабақ барысы кезінде орындатуды жоспарладым. Міне, осы арқылы оқушылар сабақтың жарыс түрінде топтық ойын әдісінде болатына көз жеткізеді. Ойлау қабілетін дамыту тұрғысында 4 сыныптар арасында «Көңілді мәре» сайысы оқушылардың ой-қабілетін, жылдамдық ерекшелігін, тез шешім қабылдауына және топтық әрекет жасауына пәндерді байланыстыра отыра кіріктірілген сабақ көрермендердің көңілінен шықты. Сабақты қызықты өткізу үшін мультимедиалық проектор арқылы қазақтың ұлттық ойындарының тарихын таныстырып өтіп, жасырылған сұрақтарды табуға машықтандыру, әр топқа белгіленген ұпай сандарына қарай бағалап отырдым. Кейін сабақ барысын: «Кім шапшаң?» бөлімі деп алып, бұл бөлімінде оқушылар белгіленген жерге дейін эстафеталық таяқшамен жүгіріп барып, белгілі жеріне жеткен кезде, тақтаға жазылып берілген есептерді шапшаң орындап шығып кейін қайтып келу талабы қойылды. Оқушылардың бұл бөлімде сабаққа деген қызығушылығының артуымен бірге машықтанады, логикалық ойлау қабілеттері артады, қимыл-қозғалыс әрекеті дамиды. Таңертеңгілік бой жазу және сергіту жаттығулары мен бірге мектебімізде ұлттық өнеріміз «Қара жорға» биін жаңғырту үстіндеміз, биді сергіту, таңертеңгі бой жазу жаттығуларының орнына да пайдалануға болатынына көз жеткіздік. Сондай-ақ «Спорт әлеміне саяхат» тақырыбында мультимедиалық проектор арқылы 3«А» сынып оқушылармен ойын сабағын өткізіп оқушылардың спортқа деген қызығушылығын арттырдық. Бұл сабақта Қазақстан спортының алғашқы шыққан, атақты да данықты чемпиондарынан бастап қазіргі таңдағы олимпиада чемпиондары туралы викторина сайысы оқушылардың көңілінен шығып, оқушыларымыз өз елінің патриоты екендерін сабақ барысында дәлелдеп, мүдірместен жауап беруге тырысты. Сондай-ақ қатарынан үшінші жыл мемлекеттік тілдегі мектептердің 3- сынып оқушылары арасында ұлттық ойын және спорттық ойын түрлерінен жарыстар ұйымдастырып жеңіпаздарды анықтап оқушылардың кішкене кезінен бастап спортқа деген қызығушылығын арттыру мақсатында тынымды еңбектер атқару үстіндеміз. Қала көлемінде Наурыз айында ұлттық мерекемізді насихаттау барысында «Төрт түлікке ен салу», «Арқан тарту», «Қол күрес», «Асық ату» ойын түрлерінен жарыстар ұйымдастырып, ұлттық ойын өнерімізді өзге ұлт өкілдеріне насихаттау басты міндетіміз.

Ұлттық теле арнада салауатты өмір салтын насихаттау мақсатында өтіп жатқан жаңашыл әдістегі бағдарламалардың желісінде «Намыс дода», «Толағай» «Асық ату» атты спорттық, ұлттық ойындар сайысын сынып аралық топтық сайыс түрінде өткіздім. Әр тоқсан сайын қала қазақ мектептері арасында ұлттық және спорттық ойындардан жарыстар өткізіліп , әсіресе «Асық ату» ойыны оқушылардың арасында қызығушылығын арттырды. Себебі дене тәрбиесімен айналысатын адам өзін әрқашан сергек сезінеді. Ал сергек адамның өмірге көзқарасы ерекше. Спорт қайратты қажет етіп, өмірге құштарлықты арттырады.

Жоғарыда аталған ұлттық спорттық ойындардың өтілу нәтижесінде оқушының:

- Салт - дәстүрді құрметтеуі;
- Ұйымшылдығы,ізденімпаздығы;
- Намысқойлығы;
- Жүйке жүйесінің шынығуы;
- Ойлау қабілетінің дамуы;
- Білім алуға құштарлығы;

Жаңа идеяларды еңгізу барысындағы орындалатын міндеттер:

1. Оқушымен қарым-қатынасты қалыптастыру.
2. Оқушының логикалық ойлау қабілетін дамыту.
3. Әр оқушының әрекетін, ұлттық болмысын пайдалануға жұмыстану.
4. Оқушының санасын, сенімін, көзқарасын,білімін арттыру.
5.Оқушының парасатын, ойлауын қалыптастыра отырып машықтандыру.

Ең бастысы, оқу үрдісінде міндетті пәндерде оқушылардың теориялық білімін әлеуметтік тұрғыдан қалыптастыруға мән беру керек.

Қорыта айытқанда :

1) Әр оқушының білімі, қабілеті қалыптасады.
2) Оқушының бойындағы жетістіктері көрінеді.
3) Оқушылар қиындықтарды жеңеді, әлеуеті артады.
4) Жан-жақты дамуға қол жеткізеді.

**№ Р00047 31.01.2022 ж**

# Нысанбай жырау «Кенсары-Наурызбай» жыры

**СУЕНБАЕВА РАЪНО АРИБЖАНОВНА**
*Түркістан облысы Сайрам ауданы Манкент ауылы «Ибрагим ата» атындағы жалпы орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі*

## Қысқа мерзімді жоспар

| Пән: қазақ әдебиеті | | |
|---|---|---|
| Күні: | | |
| Сынып: 9 | Қатысқандар саны: | Қатыспағандар саны: |
| Бөлім | Тарихи шындық пен көркемдік шешім | |
| Сабақ тақырыбы | Нысанбай жырау «Кенсары-Наурызбай» жыры | |
| Сабақ негізделген оқу мақсаты (мақсаттары) | 9.3.2.1. шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыдан салыстырып, жаңашылдығына баға беру; | |
| Сабақ мақсаттары | Барлық оқушылар:<br>Шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін анықтайды, пікірін білдіреді; | |
| | Оқушылардың басым көпшілігі:<br>Ұрпақтар сабақтастығы көрінісіне өз көзқарасын білдіре отырып, заманауи тұрғыдан салыстырады; | |
| | Кейбір оқушылар:<br>Ұрпақтар сабақтыстығы көрінісінің жаңашылдығына баға беріп, өмірден мысалдар келтіреді; | |
| **Бағалау кпитерийлері** | • Ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыдан салыстырады;<br>• Жаңашылдығына баға береді; | |
| **Тілдік мақсат** | Оқушылар: (істей ) алады | |
| | Негізгі сөздер мен тіркестер:<br>Батыр, ер жүрек, қолбасшы, шайқас, жер мәселесі, тәуелсіздік. | |
| | Сыныптағы диалог/жазылым үшін пайдалы тілдік бірліктер:<br>Менің пікірімше..., заманауи тұрғыда қарағанда..., тарихқа сүйенсек..., әйтсе де.... | |

| | |
|---|---|
| | Талқылауға араналған тақырыптар:<br>«Кенсары-Наурызбай» жырында көрініс тапқан тарихи жағдай қандай?<br>Жырда қазақ қоғамында көрінген әлеуметтік қайшылықтар қандай мысалдармен көрініс тапқан?<br>Кенесары Қасымұлы тарихтағы тұлға ретіндегі рөлі? |
| | Сіз неліктен... екенін айта аласыз ба? |
| | Жазу үшін ойға салу: |
| **Алдыңғы оқу** | «Кенесары-Наурызбай» жырының сюжеттік-композициялық құрылысы |

| **ЖОСПАР** | | |
|---|---|---|
| **Жоспарланған уақыт** | **Жоспарланған жаттығулар (төменде жоспарланған жаттығулармен қатар, ескертпелерді жазыңыз)** | **Ресурстар** |
| **Басталуы 10 минут** | Психологиялық ахуал қалыптастыру.<br>Әрбір оқушы көршісін батырдың қару-жарағын атай отырып бір мінезін сипаттайды.<br>*(Мысалы, сенің мінезің қылыштай өткір)*<br><br>Топқа бөлу. Интербелсенді тақтада берілген сандарды таңдау арқылы топқа бөлу.<br>1-топ: батырдың қару- жарағы бар суреттермен топтасады.<br>2-топ: батырға тән тірек сөздермен топтасады.<br>*(ержүрек, батыл, қайсар, жігерлі, қайратты)*<br>3-топ: ұлт-азаттық көтерілісіне қатысқан батырлардың есімімен топтасады.<br>*(Кенесары Қасымұлы, Исатай Тайманұлы, Махамбет Өтемісұлы, Амангелді Иманов, Наурызбай батыр)*<br>**1-тапсырма.**<br>**Ж** «Ой шақыру» Бейнеролик көрсету. Тарихи жырдағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін анықтаңыз, пікіріңізді білдіріңіз.<br>**2-тапсырма.**<br>**ЖЖ** «Сөздерді зертте» әдісі.<br>Берілген сөздердің мағынасын ашып, ортақ белгілеріне қарай топтастырыңыз. Қорытынды ой шығарыңыз. | <br>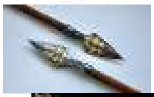<br>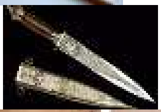<br>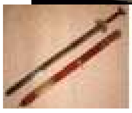 <br><br>https://youtu.be/MqNvhbk8XnA |

*(Қосымша: тірек сөздердің анықтамасы*
*Сойқан –азап бағанасы, нәубет, қасірет.*
*Жетекші сұрақтар: Бұл сөздерді бүгінгі күнмен байланыстыруға бола ма?)*

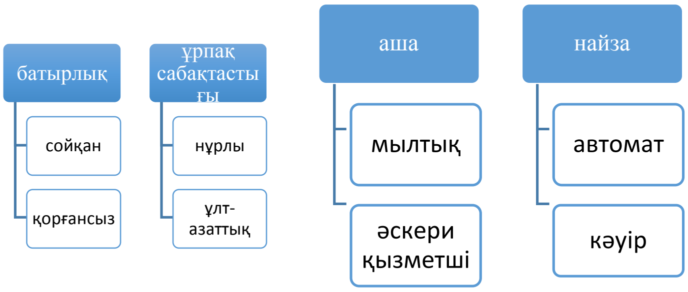

Дескриптор:
-сөздердің мағынасын ашады;
-сөздерді белгілеріне қарай топтастырады;
-қорытынды ой шығарады;

**ҚБ. «Ұрпақ ағашы»**
Берілген «Ұрпақ ағашына» сөздердің мағынасын ашып жазса, сары түсті стикерді тамырына жапсырады, сөздерді белгілеріне қарай топтастыра алса, жасыл түсті стикерді діңгекке жапсырады, қорытынды ой шығарса, талдарына қызыл түсті стикерді жапсырады.

**Ортасы 25 минут**

**ТЖ.** «Әдебиет үйірмесі» әдісі
1-топ «Әдебиетшілер»-шығармадағы ұрпақтарсабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырыңыз.

| Шығарма атауы | Сол кездегі батырлардың ерекшелігі | Қазіргі заман батырларының ерекшелігі |
|---|---|---|
| «Кенесары-Наурызбай» | | |

Дескриптор:
-Сол кездегі батырлардың ерекшелігін жазады;
-Қазіргі кездегі батырлардың ерекшелігін жазады;
2-топ: «Тарихшылар»-шығармадағы белгілі бір тарихи кезеңге қатысты сөздер мен сөз тіркестерін теріп жазып, тарихпен байланыстырады.

| Шығарманың аты | Тарихқа қатысты сөздер мен сөз тіркесетері | Тарихпен байланысы | 1986 жыл 16 - желтоқсан туралы ақпарат |
|---|---|---|---|
| «Кенесары-Наурызбай» | | | |

Дескриптор:
-тарихқа қатысты сөздер мен сөз тіркестерін жазады;
-Тарихпен байланысын тауып жазады;
-1986 жыл 16 желтоқсан туралы ақпарат жазады;
3-топ: «Этнографтар»-шығарманың жаңашылдығына зерттеу жүргізеді, автор көзқарасымен келісіп-келіспейтініне пікір білдіреді.

| Шығарманың жаңашылдығы | Автордың көзқарасы | Менің көзқарасым |
|---|---|---|
| | | |

Дескриптор:
-шығарманың жаңашылдығын жазады;
-автордың көзқарасын жазады;
-өзінің көзқарасын жазады;
*(Қосымша: Зерттеушілердің пікірлері жазылған ақпарат ұсынамын.*
*Жетекші сұрақтар: Қазіргі күндегі батырлармыз бар ма? Болса қандай?)*
**ҚБ.** «Бағалау жазуы». Бағалау парағы арқылы спикерлер әр топ мүшесіне орындаған жұмысына қарай белгі қою арқылы бағалайды.
**Сергіту сәті.** «Нысана»
Нысананы дәл көздеу арқылы 15 шарды атып түсіру. Әрбір оқушыға тек бір мүмкіндік беріледі.
**ТЖ.** «Айнымалы шеңбер» әдісі.
Берілген смарт-диаграмманы бір-бірімен байланыстыра отырып, өз көзқарастарыңызды білдіріңіз.

https://e-history.kz/kz/contents/view/2418

Бағалау парағы

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |

| | | |
|---|---|---|
| | 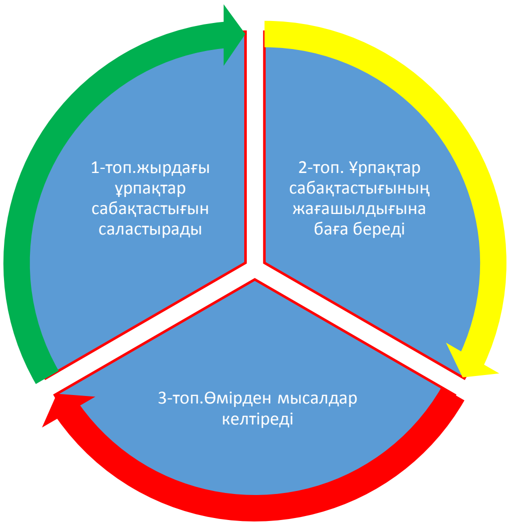<br>Дескриптор:<br>-өз көзқарасын айтады;<br>-бір-бірімен байланыстырады;<br>-өмірден мысалдар келтіреді;<br>-жырдағы ұрпақтар сабақтастығын салыстырады;<br>-жаңашылдығына баға береді;<br><br>**ҚБ.** «Бір ауыз сөз»<br>Топтар бір-бірін дескрипторларға сүйене отырып, бір сөйлем айту арқылы бағалайды.<br>1-топ → 2-топты,<br>2-топ → 3-топты,<br>3-топ → 1-топты | |
| **Аяктал уы 5 минут** | Рефлексия. «Сол себепті...» әдісі<br>Біз бүгінгі тақырыпты өттік, сол себепті...<br>Кенесары Қасымұлы ұлт-азаттық көтеріліске шықты, сол себепті...<br>Нысанбай жырау тарихи шындықты жазды, сол себепті...<br>Жырдың әдебиетте алатын орны ерекше, сол себепті...<br>Бүгінгі сабақта алған білімім маған қажет, сол себепті... | |

| **Қосымша ақпарат** | | |
|---|---|---|
| Саралау-сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз? | Бағалау-оқушылардың үйренгенін тексеруді қалай жоспарлайсыз? | Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері . АКТ-мен байланыс. Құндылықтардағы байланыс |
| **«Сөздерді зертте»** әдісі барлығына бірдей бағытталып, жұпта талқылап, ойын жеткізуге негізделеді. Көмек көрсетуді қажет ететін оқушыма тапсырмада берілген бір-екі тірек сөздердің анықтамасын ұсынамын.Ал қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіру мақсатында тапсырмадағы жырға қатысы жоқ сөздерді қалай байланыстыруға болатыны жайлы жетекші сұрақтар қойып, логикалық ойын дамытуға бағыттаймын. **«Әдебиет үйірмесі»** әдісі бойынша көмек көрсетуді қажет ететін оқушыма шығарманың жаңашылдығына қатысты әдебиет зерттеушілерінің пікірі жазылған ақпарат ұсынамын. Ал қабілеті жоғары оқушыларға жетекші сұрақтар қою арқылы кестені толықтыруларына мүмкіндік беремін. **«Айнымалы шеңбер»** әдісінде көмек көрсетуді қажет ететін оқушыма жұпта пікірлесуге ұсыныс жасаймын. Ал қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіру мақсатында ұрпақтастар сабақтастығын | **«Ұрпақ ағашы» ҚБ** жүзеге асыру барысында «Ұрпақ ағашының» тамырына, діңгегіне, талдарына жапсырылған стикерлердің түстеріне қарай (сары, жасыл, қызыл) оқушылардың қай дейгейде тапсырманы орындай алғанын тексере аламын. **«Бағалау жазуы» ҚБ** жүзеге асыруды нақты белгіленген бағалау парағына негізделіп спикер жүзеге асырғандықтан нақтылық болады. Спикер бағалау парағын басқа топтарға түсіндіру барысында оқушыларды тексеруге мүмкіндік аламын. **«Бір ауыз сөз» ҚБ** жүзеге асрыуда әр топқа тапсырма бірдей беріледі, дескрипторлары да тапсырмаға сай жасалады. Әрбір топ талқылау жасап, бір-бірін бағалайды. Топтар нақты | Қазақстан тарихы, География. Оқушылар топқа дұрыс әрі өздеріне ыңғайлы етіп отырғызылады. Тиімді жұмыс жасауына жағдай жасалады. Интербелсенді тақта. Бейнеролик қолану. «Мәңгілік ел» құндылығы бойынша Тарихтың, мәдениет пен тілдің біртұтастығы. Соның ішінде Құрмет, ынтымақтастық ,ашықтық,қазақстандық патриотизм және азасаттық жауапкершілік идеясын жүзеге асыру. |

<table>
<tr><td>қандай суретпен ассоцация жасай алатындығын сұраймын.</td><td>дескрипторға сүйену арқылы бағалайды.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Сабақ/оқу мақсаттары шынайы ма?<br>Бүгін оқушылар не білді?<br>Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен жоспарлаған саралар шаралары тиімді болды ма? Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім дәне неліктен?</td><td>Төмендегі бос ұяшыққа сабақ туралы өз пікіріңізді жазыңыз. Сол ұяшықтағы Сіздің сабағыңыздың тақырыбына сәйкес келетін сұрақтарға жауап беріңіз.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Қорытынды бағымдау.<br>Сабақта қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?<br>1:<br>2:<br>Қандай екі нәрсе Сіздің сабағыңызды жақсарта алады(оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?<br>1:<br>2:<br>Сабақ барысында мен сынып немесе жекеленген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім?</td></tr>
</table>

**№ P00050    31.01.2022 ж**

# Изучение технических приёмов в играх

**ДЖАМИЕВА НУРЖАМАЛ**

*Мангистауской область  г. Актау*

*КГУ "Общеобразовательная  школа №23" Учитель физкультуры*

<table>
<tr><td colspan="2">Раздел 8.2. Навыки решени<br>я проблем посредством игр</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Дата:</td><td colspan="2">ФИО учителя:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Класс: 8 « » II четверть</td><td>Количество присутствующих:</td><td>отсутствующих:</td></tr>
<tr><td>Тема урока</td><td>Изучение технических приёмов в играх</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Цели обучения, которые достигаются на данном уроке (ссылка на учебную программу)</td><td colspan="3">8.2.4.1 - знать и понимать правила и структурные приемы для оптимизации деятельности и разработки альтернатив в рамках физических упражнений</td></tr>
<tr><td>Цели урока</td><td colspan="3">1. Знают основные правила баскетбола.<br>2. Умеют ориентироваться на площадке, рассчитывают силу броска.<br>3. Развивают выносливость, внимание, координацию, кругозор.</td></tr>
<tr><td>Критерии успеха</td><td colspan="3">1. Весь класс сможет выполнить бросок мяча из 10раз- 1 попадания мяча в корзину.<br>2. Большинство выполнят упражнения с точностью попадания 2 броска из пяти.<br>3. Более сильные дети, выполнят упражнения с точностью попадания 3 броска и более из пяти.</td></tr>
</table>

| | |
|---|---|
| Языковые цели | Значение терминологии игры «Баскетбол»: ведение мяча, бросок, цель, корзина, остановка, прыжок, отскок, подбор, передача. |
| Привитие ценностей | Игра – нет побеждённых, все в выигрыше. «Борьба за мяч», (Толерантность)<br>Здоровье – главное богатство.<br>Дух патриотизма на примере спортсменов, достигших высоких результатов.<br>1. Назовите первого Казахстанского Олимпийского чемпиона в 1972г. (Альжан Жармухамбет).<br>2. Как называется о нём художественный фильм. (История 3секунд).<br>https://youtu.be/sMlKFgpb9X4?t=149 |
| Межпредметные связи | История - знания о стране, кто придумал игру баскетбол. **https://youtu.be/XqRjmdJuf6U**<br>Английский и казахский языки (фразы и слова в ходе урока.). |
| Навыки использования ИКТ | Смартфон, фотоплакаты, секундомер, музыкальный проигрыватель. Ноутбук. Плакаты с таблицами. Скитеры. Интерактивная доска, телевизор. |
| Предварительные знания | Разминка, бег по дистанции, остановка, техника бега и перемещения в защитной стойке баскетболиста, бег на выносливость. Умения сосредотачиваться на поставленных задачах. |

**Ход урока**

| **Запланированные этапы урока** | **Запланированная деятельность на уроке** | **Ресурсы** |
|---|---|---|
| Начало урока | Построение. Приветствие, создание коллоборативной среды; Приветствие друг друга «Тремя хлопками», затем поприветствовав, таким образом, обе руки в верх говорят «Салам!», создаём | |

| | | |
|---|---|---|
| | благоприятную психологическую среду.<br><br>Совместные целеполагания через серию наводящих вопросов:<br>1. в спортзале на щите, а дома с бельём, в лесу с грибами. (Показав предложение на листке, предложить вставить пропущенное слово «корзина».<br>2.Наша Таня громко плачет, уронила в речку ….Ключевое слово «Мяч»).<br>3. Назовите приём в борьбе….(Ключевое слово «Бросок») – отсюда мы вместе сможем определить тему урока «Бросок мяча в корзину или кольцо»!<br>Чему научимся сегодня? (Играть об щит, не выпускать мяч из рук).<br><br>Какой на ваш взгляд бросок самый результативный в баскетболе? (Трёх очковый) https://youtu.be/m0OzCNwLVs4<br><br>измерение ЧСС, построение в шеренги. https://youtu.be/l8vHXLWvXTc<br><br><u>ОРУ на месте:</u><br><br>1.И.п. (и. п.) - стойка ноги врозь, руки на поясе 1-4 круговые движения головой в левую сторону.<br>1-4 в правую.<br>2.И.п. - стойка ноги врозь, правая рука вверху, левая внизу.<br>1-2 отведение прямых рук назад (рывки руками). 3-4 то же со сменой положения рук<br><br>3.И.п. - стойка ноги врозь руки перед грудью в замок, ладони наружу.<br>1. выпрямление рук вперед.<br>2. И.п.<br>3. Выпрямление рук вверх, подняться на носки.<br>4. И.п. | Карточки, наводящие вопросы.<br><br>Ноутбук. Музыкальное сопровожден |

| | | |
|---|---|---|
| | 4.И.п. - основная стойка.<br>1-4 круговые движения рук вперед.<br>5-4 назад.<br>5.И.п. - стойка ноги врозь, руки на поясе.<br>1-2 наклоны туловища в левую сторону<br>3-4 в правую сторону.<br>7.И.п. – широкая стойка.<br>1- наклон к левой ноге<br>2- наклон вперед<br>3- наклон к правой ноге<br>4-И.п.<br>9.И.п. - основная стойка. выпад левой ногой вперед.<br>2-3 пружинистые покачивания.<br>4-И.п.<br>То же с другой ноги.<br>10.И.п. – основная стойка.<br>1-10 – прыжки на левой ноге<br>1-10 – на правой<br>1-10 – на обеих ногах<br>Специальные разминочные упражнения.<br>1. Бег с высоким, поднимания бедра.<br>2. Бег с захлестыванием голени назад.<br>3. Приставным шагом левым, правым боком.<br>4. Бег прыжками.<br>5. Бег змейкой.<br>6. Ускорения | ие. ИКТ.<br><br>Ноутбук. Музыкальное сопровождение. ИКТ. |
| Середина урока | Подвижная игра «Борьба за мяч», в ходе которой возможно визуально выявить более способных учеников и предложить классу разбиться по группам из четырёх (двух, трёх) человек (по количеству учеников). | Баскетбольный мяч.<br>Свисток. |

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
Активный метод. Деление учеников в подвижной игре «Мебель»: 2уч.-«стул».3уч.-«кресло». 4уч.-диван.<br><br>
Дефференсация метода: предполагаю давать детям давать задание детям броска мяча с одной рукой.<br><br>
1. Если попадает по корзине, но не соблюдения техники. 2. Держать два мяча в двух руках. При броске мяча правой рукой и не выпускать мяч из левой руки.<br><br>
3. Применение специального инвентарь, для правильного положения открытых пальцев при броске мяча. (Кожаные перчатки отрезать на половину пальцев перчатки. Одеть, на правую руку и выполнять бросок).<br><br>
Рефлексия: Методом само оценивания «UES!», «UES!», «UES!», Дети показывают двумя руками в верх, в правую сторону «Ракета» - Всё умею.<br>
Дети показывают, двумя руками заводят «Моторчик». Если попадает по корзине, но не соблюдения техники.<br>
И те, кто не справился не с чем не справился, показывают двумя руками - «Пловца»
<table>
<tr><td>Баллы</td><td>«100»</td><td>«50»</td><td>«10»</td></tr>
<tr><td>Крите рии</td><td>5 - 4 - 3 попада ний из 5</td><td>2 попадания из 5</td><td>Выполнил упражнен без попаданий</td></tr>
<tr><td>«Ракета»</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>«Мотор чик»</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>«Пловцы»</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
Где 100 баллов отметка – 5
</td>
<td>
Баскетбольн ые мячи.<br><br>
Специальны й инвентарь: перчатки подрезанные.
</td>
</tr>
</table>

| | | |
|---|---|---|
| | 50 баллов отметка – 4<br>10 баллов отметка – 3<br>5- баллов бонусных даётся всем участникам, если упражнение выполнено ещё и технически верно. Что послужит хорошей мотивацией для улучшения своего результата. Что бы мышцы у ребёнка были более адаптированы к условиям выполнения броска, после упражнения проведём небольшую круговую тренировку с мячами на 2 -3 минуты, затем минута отдыха с закрытыми глазами и представлением точного броска. После отдыха– «Заминка» | Плакат «Таблица».<br>Фломастеры трёх цветов, Скотч. |
| Конец урока | Общее построение. Техника измерения ЧСС. Игра на внимание «Слова и жестикуляция». По команде, когда учитель называет термины из игры баскетбола - «баскетбол». «Ведение».- дети показывают «бросок», «Фол». «нога». и т.д. Дети вспоминают жестикуляцию игры Б/бол<br>Чувство внутреннего эмоционального удовлетворения – это чувство гордости за себя после выполнения чего-либо трудного, но выполнимого!<br>**Рефлексия.** «Баскетбол» На стене наклеен плакат. На плакате нарисовано «корзина с мячом», «мяч», «обруч»<br>Раздать каждому по два стикера, чтобы ученики наклеили стикиры<br>1.Всё получилась, и понравился урок «корзина с мячом»,<br>2. урок понравился, но не со всем справился. 3. урок не понравился<br>Прощание. Организованный уход с площадки. | Секундомер<br><br>Стикеры, плакат. Скотч. |

| **Дифференциация – каким образом Вы планируете оказать больше поддержки? Какие задачи Вы планируете поставить перед более способными учащимися?** | **Оценивание – как Вы планируете проверить уровень усвоения материала учащимися?** | **Здоровье и соблюдение техники безопасности** |
| --- | --- | --- |
| **Дифференциация**<br>Хочу применять<br>**Активный метод-** объективное деление учащихся на команды и физических способностей формируются группы для выполнения упражнения после подвижной игры «Мебель», для подвижной игры «Борьба за мяч». | **Критериальное оценивание** планиру ю провести по мере выполнения задании см.Таблицу.<br>**Формативное оценивание** на протяжении всего урока киванием, одобряющими жестами рук, ободряющими фразами «Суппер!». | Техника безопасности, Техника выполнения измерения ЧСС, режим дня, упражнения на восстановление дыхания. |
| **Рефлексия.** | | |

**№ P00053 31.01.2022 ж**

# Ұлттық ойындар

**ҚУАНЫШБАЕВА ТҰРСЫНАЙ ТҰРСЫМБЕКҚЫЗЫ**
*Жамбыл облысы Шу ауданы Қонаев ауылы*
*Төле би мектебінің бастауыш сынып мұғалімі*

***Сабақтың мақсаты:***

Оқушыларға қазақ халқының ұлттық ойындары туралы түсінік беру, үйрету. Денсаулықтарын нығайту, денесін шынықтыру. Өз денелерін дұрыс ұстап, жаттығуларды тез, әдемі, тиімді орындауға үйрету. Ептілік, күштілік, шапшаңдық қасиеттерін дамыту. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту. Топпен жұмыс істеуге тәрбиелеу.Адамгершілікке, алғырлыққа, белсенділікке, ұйымшыл болуға тәрбиелеу

**Сабақтың түрі:** сыныптан тыс, сайыс сабағы

**Қолданылатын әдістер**: әңгімелей отырып түсіндіру, сұрақ-жауап, ұлттық ойындар.

**Сабаққа қолданылатын көрнекіліктер**: топ аттары, бес тас, ысқырық, асықтар,арқан , шарлар , гүлдер, плакаттар т.б

**Пәнаралық байланыс:** қазақ тілі, дене шынықтыру, технология, ұлттық дүние тану.

**Сабақтың барысы:**

1. **Кіріспе-дайындық бөлімі.**
2. **Ұйымдастыру.** Топқа бөлу. Ойындардың аттарын атап, ережелерімен таныстырып, ойынға әзірлеу. Оқушылардың дене құрылысын икемдеп, негізгі ойынға әзірлеу.

**Негізгі бөлім**

Балалар, сендер үйлеріңде қандай ойын түрлерін ойнайсыңдар?
Яғни сендердің бұл ойнап жүрген ойындарың ұлттық ойындар. Қандай ұлттық ойындарды білесіңдер?
Құрметті оқушылар, бүгінгі біздің сайысымыздың мақсаты - заман өзгерседе ұлттық ойындарымыздың көнермейтіндігін,ескірмейтіндігін еске салып, ұлттық ойынды қайта жаңғырту. Олай болса бүгінгі сыныптан тыс сабағымыз “Қазақтың ұлттық ойындары».

Балалар қазақтың ұлттық ойындары: арқан тартыс, асық ойыны, ақ сүйек, алты бақан, бес тас, қол күрес, теңге алу, қыз қуу, көкпар тағы да басқа ойындар бар.

Қазағымның салт - дәстүрі жаңғырған,
Тәлімді ой сынағы, тәрбие көзі қалдырған
Салт - дәстүрді ардақтайық, ағайын.
Қазақ атты үлкен - кіші, балдырған

Әдет - ғұрып, салт – дәстүрі қазақтың,
Жарасымды үйлесімді ғажап шын.
Ұмыт болған дәстүрлерді сақтайық,
Насихаттап, жаңартудан қашпайық – дей отырып, бүгінгі «ұлттық ойындар» сайыс сабағымызды бастайық .
*Қазіргі біздің ойнайтын ойынымыз Асық ойыны*
*Олай болса балалар әр топтан 3 ұл бала ортаға келіңдер.*
Ойынның ережесі: мұқият тыңдаңдар
Мына сызылған шеңбердің ішіне асықтарды ұзына бойы тізіп қоямыз, осы шеңберден бес қадам жылжып, асықтарды атып аламыз. Шеңбердің ішіндегі асықтарға тигізіп, ол асық шеңберден шықпаса ол асықты алмаймыз. Ойынды келесі бала жалғастырады. Осылай көп асық ұтып алуға тырысамыз.

Асық ойынын бастамас бұрын сақаларымызды шыйырып алып, кім бірінші бастайтынын анықтап алайық. Бірінші АЛШЫ, екінші Тәуке, үшінші БҮГІНЕН атады
Балалар ойын ережелерін қатаң түрде сақтасын.

2-ші ойын « Бес тас» Қыз балалар ортаға келсін:
3.Музыкалық сәлемдеме: «Туған елім»4- кезең «Ырымдар мен тыйымдар» үш топ қазақтың ырымдары мен тыйымдарын айтып жарысу керек.

«Ырым –тыйымдар»
5. «Арқан тартыс» ойыны. Ортаға 1-ші және 2-ші топ шығамыз. Женген топ келесі топпен арқан тартысады.

6. Кезең.
Наркескен қайрылмайтын қылыш болса
Мінезі ақыл, өнер дұрыс болса
Ақылды, сабырлы ер деп соны айтамыз
Еткені берекелді бір іс болса

Келесі ойынымыз «Қол күрес» ортаға екі топтан екі ұл бала шығып қол күрестіреміз, жеңгеніміз келесі топпен қол күрестіреміз.

7. Ата дәстүр абырой көтергенге,
   О, бұл сөздер сүйектен өтер демде!
   Тоқталамыз енді біз, ал халайық,
   Қанатты сөз, мақал мен мәтелдерге.

8. Көрермендер арасында мақал-мәтелдер жарысы.

1) Ұяда не көрсен, ұшқанда..................
(Ұяда не көрсең, ұшқанда соны ілерсің.)
2) Ата бәйтерек, бала......................
(Ата - бәйтерек, бала жапырақ.)
3) Ер бір өледі., ез..................
(Ер бір өледі, ез мың өледі.
4) Өле жегенше., бөле..................
(Өле жегенше, бөле же.)
5) Таяқ еттен өтеді, сөз...............
(Таяқ еттен өтеді, сөз сүйектен өтеді.)
6) Мал баққандікі, жер..................
(Мал баққандікі, жер жыртқандікі. )
8. Музыкалық сәлемдеме:
Биші жігіттер кел бері.
Ортаға шық ілгері
Мың бұралған қыздармен
Жастық шақтың гүлдері
Үш топтың қатысуымен «Қара жорға» биі.

Енді балалар «Ұлттық ойындар» сайысымызды аяқтамас бұрын әділқазылар алқасына сөз береміз.
«Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні бар» демекші, салтын сүйген әрбір жас ұрпақ болашақта халқын сүйетін, еліне адал қызмет ететін, тілінің, салт - дәстүрінің жанашыры болатындығына сенімдімін. Еліміздің жарқын болашағы сіздердің қолдарыңызда, құрметті оқушылар! Қош, сау болыңыздар.

**№ P00054 31.01.2022 ж**

# Communication and technology

**ЖАНАБЕРГЕНОВА ГУЛЬДЕН НУРАДИНОВНА**

*Мангистауской область г. Актау*

*КГУ "Общеобразовательная школа №23"*

*Учитель английского языка*

| | | |
|---|---|---|
| | **School:** | |
| **Date:** | **Teacher name:** | |
| **Grade:7** | **Number present:** | **absent:** |
| **The theme** | Communication and technology | |
| **Learning objectives(s) that this lesson is contributing to** | **7.C3** respect different points of view<br>**7.L3** understand more complex supported questions on a growing range of general and curricular topics<br>**7.L6** deduce meaning from context in supported extended talk on a range of general and curricular topics<br>**7.S5** keep interaction going in longer exchanges on a range of general and curricular topics<br>**7.S7** use appropriate subject-specific vocabulary and syntax to talk about a limited range of general topics, and some curricular topics | |
| **Lesson objectives** | **All students will be able to**<br>- use new topical vocabulary<br>- match at least 2 communication types to the speaker<br>**Most students will be able to**<br>- match 2-3 communication types to the speaker<br>**Some students will be able to**<br>- predict possible answers during listening activity<br>- give their opinion with the help of prompts | |
| **Assessment teria** | Students will be considered successful if they are able to match the types of communication in listening section with 2-3 correct answers | |
| **Value instilled at the lesson (including Global citizenship key elements (GC)** | **GC Knowledge and understanding:** The importance of respect and protection of human rights.<br>**GC Skills:** Understand personal strengths and weaknesses.<br>**GC Values and attitudes:** appreciate own individuality and individuality of other people. | |
| **Cross curricular links** | Kazakh and Russian languages | |

| | | |
|---|---|---|
| **ICT skills** | ***Interactive board*** | |
| **Previous learning** | **Hobbies and leisure** | |
| **Plan** | | |
| **Planned timings** | **Planned activities (replace the notes below with your planned activities)** | **Resources** |
| Beginning<br>10 min<br><br><br><br><br>2 min | **Warming up**:<br>Divide the class into two groups of equal size.One group should stand in a circle,looking out.The other group should stand in a larger circle around them,looking in.So the two circles of students will be facing each other , with a partner for each student.<br>What is the Kazakh for bag?<br>watch,laptop,ID card ,keys,mobile phone, money, mp3 player,ticket<br>Techer asks students come to teacher's table and choose one piece of the puzzle then find the other parts of the puzzle which have other students by this way you will collect three pictures and compound three groups **W**<br>Teacher asks: Look at your pictures, what are they?<br>**T elicits from Ss the theme of the lesson and introduces the LO** | PPT 1<br><br><br><br><br>PPT 2 |
| Middle<br><br>5 min<br><br><br>20 min<br><br><br><br><br>13 min | **Lead – in:** T asks Ss to brainstorm their ideas about **What about our today's theme? Watch the video Ss –about ICT**<br><br>**Pre – teaching:** T uses flascard technique to present new vocabulary.<br>This order is repeated for each word .<br>New words: navigator-<br>memory stick<br>printer;<br>camera;<br>refrigerator.<br>Touching the flashcards<br>Write the names of the most popular gargets. | PPT 3-10<br><br><br><br><br><br>PPT 11 |

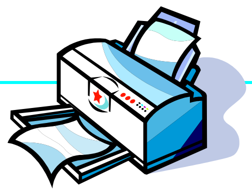

| | | |
|---|---|---|
| | 1______________2_______________3______________ | |
| 10 min | 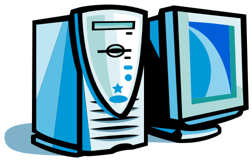<br>6_______________ 7______________ | |
| 10 min | **Think pair share Activity 1: Ss work in pairs. Comlate the dialogue with 4 of the words.** | |
| 7 min | • **Ann**:Hi Jason,. I have a question for you.<br>**Jason:** OK, what's up?<br>• **Ann**:I've been having a problem with my computer. I know you're an engineer so I thought you might be able to help me.<br>**Jason** I see. What's the problem?<br>**Ann** I have a file that I can't open for some reason.<br>**Jason:** What type of file is it?<br>**Ann:** It's a Word document I've been working on. I need to finish it by tomorrow.<br>**Jason**: Do you think your computer might have a virus?<br>**Ann:** No, I checked and there weren't any.<br>**Jason:** OK. I'm not sure what's wrong. If it's possible, email the file to me and I'll see if I can get it to open.<br>• **Ann:** OK, I'll do that when I get home. Are you going to be around tonight?<br>**Jason:** Yeah, I'll be home after 8PM. Send it to me when you get a chance and I'll call you later.<br>**Pre – listening:** T gives each S a copy with the task and give them the time to study it. | PPT 12<br><br>Listening worksheet<br>audio |

| | | |
|---|---|---|
| | Then (T *explains the meaning of "keep in touch") and* asks the question: *How do you keep in touch with your friends?*<br>T elicits from Ss what kind of information should they write in a missed spaces.<br>Ss share their ideas.<br>**Listening**: T plays the record twice and Ss match the speakers to the type of communication. T shows right answers on the PPT and Ss peer check.<br>***Answers: 1 text messages, 2 Skype, 3 a blog, 4 social networking sites***<br>Students listen again and note down the benefits and negative points the speakers mention.<br><br>**Post-listening;** Students discuss the advantages and disadvantages of technology.<br>**Answers:**<br>**Benefits**<br>**Speaker 1:** quick and cheap; texts are quiet<br>**Speaker 2:** can see his grandchildren; it's free<br>**Speaker 3:** a great way to tell people about your travel experiences; you can put up photos of the people you meet and the places you visit; as soon as you write the blog, people all over the world can read it<br>**Speaker 4:** found friends she hadn't seen for years and it was great to get in touch again<br>**Negative points**<br>**Speaker 1:** gets annoyed when you're talking to someone and they're texting someone else<br>**Speaker 2:** internet sometimes crashes during the phone call or he can't see the picture properly<br>**Speaker 3:** can't do it if they can't find an internet café<br>**Speaker 4:** keeps checking it when she should be working<br>Prompts:<br>➢ *I get really annoyed when you're talking to some-one, but they're texting to someone else.*<br>➢ *Generally, I think technology is ....*<br>➢ *The only problem with my smartphone is that I keep (gerund) when I should …* | |
| End<br>3 min | **Plenary**<br>White-spots strategy<br>Learners evaluate their achievement according LOs of the lesson. Learners write questions what was unclear and still needs some explanation.<br>**Homework:** Learn new words. Make up sentences their own sentences. Weak Ss just make up sentences, stronger Ss have to make up a story with sentences with new vocabulary | PPT 13<br><br>PPT 14 |

| Additional information | | |
|---|---|---|
| **Differentiation – how do you plan to give more support? How do you plan to** | **Assessment – how are you planning to check learners' learning?**<br>Formative peer assessment for thelistening task:<br>2-3 correct answers – Achieved<br>1 correct answer – Working Towards | **Health and safety check**<br>**ICT links** |
| ***Differentiation can be by task, by outcome, by individual support, by selection of teaching materials and resources taking into account individual abilities of learners (Theory of Multiple Intelligences by Gardner).***<br>***Differentiation can be used at any stage of the lesson keeping time management in mind*** | Differentiation: 1) While introducing new vocabulary strong Ss can make up their own sentences with new words. 2) In pre – listening activity strong Ss can easily predict possible words. 3) As a hometask weak Ss just make up sentences, stronger Ss have to make up a story with sentences with new vocabulary | ***Safety rules*** |
| **Reflection**<br><br>Were the lesson objectives/learning objectives realistic? Did all learners achieve the LO?<br>If not, why?<br>Did my planned differentiation work well?<br>Did I stick to timings?<br>What changes did I make from my plan and why? | | |
| **Summary evaluation**<br>What two things went really well (consider both teaching and learning)?<br><br>What two things would have improved the lesson (consider both teaching and learning)?<br><br>What have I learned from this lesson about the class orachievements/difficulties of individuals that will inform my next lesson? | | |

# МАЗМҰНЫ


- *БАЙМУРЗИЕВА СВЕТЛАНА САБЫРҚЫЗЫ*
- *ОРЫНБАЕВА АЙНАГУЛЬ ЕСИРКЕПОВНА*
- *КУЛМАНОВА ГУЛНАЗЫМ КОЯНБАЕВНА*
- *АУЕЗАЛИЕВА ЛАУРА БАКЫТЖАНОВНА*
- *КУРАЛОВ КУАНТАЙ САБИТОВИЧ*
- *БЕКТИЛЕУОВА НАЗГУЛЬ КУЗЕМБАЕВНА*
- *ХУДАЙБЕРГЕНОВА НАСИБА РУСТАМОВНА*
- *СУЕНБАЕВА РАЪНО АРИБЖАНОВНА*
- *ДЖАМИЕВА НУРЖАМАЛ*
- *ҚУАНЫШБАЕВА ТҰРСЫНАЙ ТҰРСЫМБЕКҚЫЗЫ*
- *ЖАНАБЕРГЕНОВА ГУЛЬДЕН НУРАДИНОВНА*